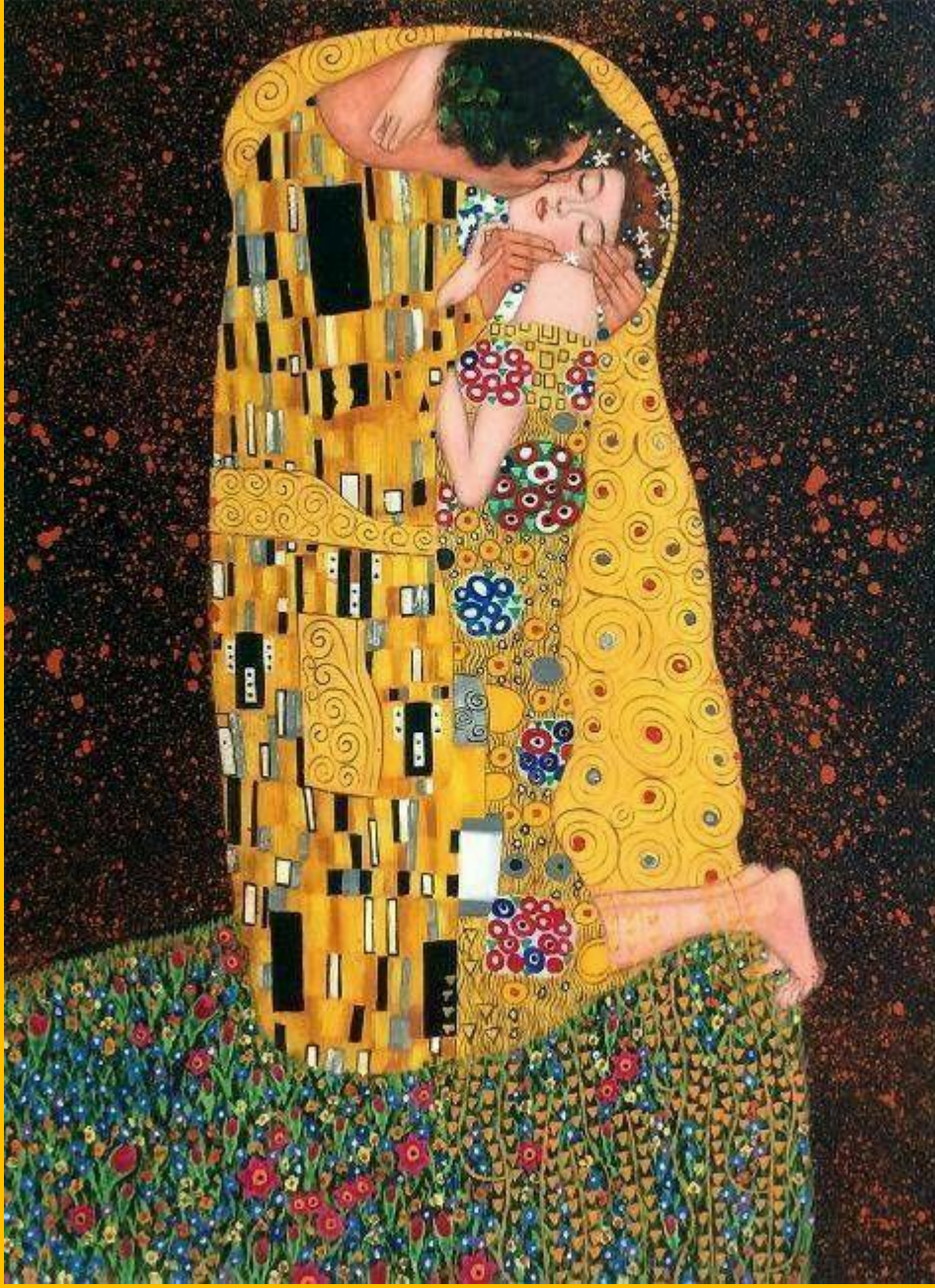

DİL NEHRİ 4

Eylül-Ekim 2023

ŞİİRLER/ ÇEVİRİ ŞİİRLER: AYFER YURDAKUL, BURAK BAYÜLGEN, BÜLENT GÜLDAL, FİLİZ KALKIŞIM ÇOLAK, HALİM YAZICI, HAYRETTİN GEÇKİN, HİLMİ HAŞAL, İZZET AKIN TÜTÜNCÜLER, MÜCAHİT AYGÖREN, SABAHATTİN YALKIN, SENCER BAŞAT, ÜNSAL ÇANKAYA, VOLKAN HACIOĞLU, VOLKAN HACIOĞLU/PAUL VERLAİNE, ZELİHA AYPEK/CATHERİNE POZZI

ÖYKÜLER/ÇEVİRİ ÖYKÜLER: BENGÜL ALKAN, BÜNYAMİN TAN/JAN NERUDA, H. İHSAN SÖNMEZ, NURDAN ALADAĞ, YAYLA BOZTAŞ KARSAN

DENEMELER-YAZILAR: AYŞE MELTEM, BARIŞ ERDOĞAN, GÜNNUR BERBER, NECDET ARSLAN

FOTOĞRAFLAR: ALİ HİKMET VARLIK, CAN TAŞAN, CANSARAN KIZILTAŞ, FURKAN ÇİRKİN, HÜSEYİN PEKER, MELEK DENİZ ÖZDEMİR, MÜCAHİT AYGÖREN

RESİM: ELİF BURCU ÇARK

RÖPORTAJ: ALİ HİKMET VARLIK

KÜNYE

EDİTÖR VE TASARIMCI

MÜCAHİT AYGÖREN

ESER DESTEKÇİLERİMİZ

ŞİİR DESTEKÇİMİZ

BÜLENT GÜLDAL

DENEME DESTEKÇİMİZ

BARIŞ ERDOĞAN

ÇEVİRİ DESTEKÇİMİZ

PROF. DR. VOLKAN HACIOĞLU

ÖYKÜ DESTEKÇİMİZ

VİCDAN EFE

GÖNDERİ ve İLETİŞİM ADRESİ:

mucahit-aygoren@dilnehri.com

Her hakkı saklıdır. Eserlerin sorumluluğu sahibine aittir. Kaynak gösterilip alıntı yapılabilir.

ŞEHİR DESTEKÇİLERİMİZ

İSTANBUL: **CANSARAN KIZILTAŞ**

ANKARA: **ASLI KARATAŞ**

İZMİR: **BÜLENT BULUT, ŞERİF TEZGÖRENLER**

BURSA: **HİLMİ HAŞAL, ELİF BURCU ÖZKAN**

ANTALYA: **NADİR DEMİR, FAZLI YALÇIN**

SAMSUN: **BENGÜL ALKAN**

KONYA: **AYŞE MELTEM**

ESKİŞEHİR: **OSMAN ÖZENBAŞ**

BALIKESİR MERKEZ: **TÜRKAN GÖKGÜL**

EDREMİT KÖRFEZİ: **BÜLENT GÜLDAL**

MUĞLA, MARMARIS: **HALİM YAZICI**

AYDIN, KUŞADASI, SÖKE: **ÖZLEM ÇALLI**

BAKÜ, AZERBAYCAN: **RAMİL ZEYNALOV**

STRASBOURG, FRANSA: **ZELİHA AYPEK**

Şehir destekçilerimiz dergiyi sosyal medyada paylaşır, yüz yüze çevrelerine, rastladıkları ilgili kişilere tanıtır; isterlerse dergimize reklam alımında yardımcı olabilirler.

Kapak Resmi : **Gustav Klimt/ The Kiss**

Kaynak Gösterilmeyen Resim ve Fotoğraflar:

[Pinterest](#)

İÇİNDEKİLER

- 4 SABAHATTİN YALKIN – Anadolu Kadını
5 ALİ HİKMET VARLIK ile Röportaj
8 MÜCAHİT AYGÖREN – Fotoğrafın Hikmeti
9 BENGÜL ALKAN – Mavi Battaniye
12 SENCER BAŞAT – Annabelle Lee ve Düşü
13 VOLKAN HACIOĞLU – Tercüme Etütleri: Paul Verlaine
14 PAUL VERLAİNE – Les Coquillages/ VOLKAN HACIOĞLU
14 HALİM YAZICI – Cahil Periler
15 H. İHSAN SÖNMEZ – Sokak Köpeği Dilemma
16 ÜNSAL ÇANKAYA – Dil Bilgisi Dersi
17 AYŞE MELTEM – Mevsimlerin Tragedyası
19 FİLİZ KALKIŞIM ÇOLAK – Kızıl Göğüsler
20 VOLKAN HACIOĞLU – Heredot Okurken
21 YAYLA BOZTAŞ KARSAN – Sadece Bir Yudumcuk
23 ZELİHA AYPEK/ CATHERİNE POZZİ – Gece Tanrıçası
24 NURDAN ALADAĞ – Porselen Maske
25 BARIŞ ERDOĞAN – Kendi Olmak
26 İZZET AKIN TÜTÜNCÜLER – Bakalit Kulp ve Japon Yapıştırıcı
28 BURAK BAYÜLGEN – Mardi Gras
29 NECDET ARSLAN – Hayal Sevgiliye
30 AYFER YURDAKUL – Ağır Akşamlar
31 GÜNNUR BERBER – Ateşe Pervane Kelebekler
33 MÜCAHİT AYGÖREN – Özlemim Tutarsızlıkta da Geçerli
34 BÜLENT GÜLDAL – Gece Gözlü Uçurum
35 BÜNYAMİN TAN/ JAN NERUDA – Vampir
37 HİLMİ HAŞAL – (B)akış Acısı
38 HAYRETTİN GEÇKİN – Eski Bir Hikâye

RESİM VE FOTOĞRAFLAR

- MÜCAHİT AYGÖREN 5
ALİ HİKMET VARLIK 6,7
MELEK DENİZ ÖZDEMİR 16
CANSARAN KIZILTAŞ 22
ELİF BURCU ÇARK 27
CAN TAŞAN 37
HÜSEYİN PEKER 39
FURKAN ÇİRKİN 40

ANADOLU KADINI

1. Biri seni durmadan eskitiyordu
sanki bir kuyudan su çekiyordun
koltuk altların görünüyordu...
2. Hititli kızlarla üzüm eziyordun çıplak ayak
diri yumruların iri anaç kalçaların
boyuna türkölüyordun savaşa giden erini...
3. Yüzünde ne Doğu ne de Batı
gecelere saklıyordu ağrıtlarını
ah ki ah dağlar eğilmeyi bilmiyordu...
4. Benim adım su olsun suuuuu
Sakarya Kızılırmak Yeşilirmak Asi
Dicle Fırat anlarım suların dilini...
5. Sen hem yaşamım hem tarihimsin
ölümler yetmez seni tüketmeye
her sabah yeniden doğarsın kendi kendine...
6. Gün gelir harmanlanır zaman
büyür karnına bırakılan damla
toprağı bulutu başağı unutma...
7. Doğurgacın Kibele Ana'dan kalma
utansın çatlak yüzlü çorak toprak
doğur bre keyfince karnı isyan ana...

FOTOĞRAF SANATININ İHTİYAR DELİKANLISI ALİ HİKMET VARLIK

Foto: Mücahit Aygören

GAZETE: Sayın Ali Hikmet Varlık bize kısaca fotoğraf yaşamı öncesi hayatınızı anlatır mısınız?

ALİ HİKMET VARLIK: 1952 yılında Balıkesir'de doğdum. Necatibey İlköğretmen Okulu ve Necatibey Eğitim Enstitüsü Türkçe Bölümü'nü bitirdim. Okul sıralarında elim resime yankındı. Yaşamı gözlemleyip inceliyordum. Gördüklerimi beynime fotoğraf makinası gibi kaydediyordum. Kısacası; Nesnelere bakmıyor görüyordum. Asıl olanda; bakmakla görmenin ayırdındaydım. Bakmak ayrı, görmek ayrıdır. Ben bakmayıp görüyordum.

GAZETE: Fotoğraf sanatına nasıl ilgi duyduunuz?

A. H. V : Bir önceki cevabımda belirtmiştim. Bakmakla görmek farklı şeylerdir. Bir nesneye baktığınızda inceleyici gözle bakmaz. Bakar geçersiniz. Fakat görerek bakarsanız, inceleyici, olumlu veya eleştirel gözle bakar, baktığınız nesneye bir yorum getirirsiniz. Bu cansız bir nesne veya bir insan olabilir. Benim; Dünya'ya ve doğaya ve doğa içindeki insana bakarken hep bu eleştirel gözle baktım. Benim bu bakış açım, beni fotoğraf sanatına itti. İttiği de iyi oldu. Böylece fotoğraf sanatı; Benim yaşam tarzım oldu.

GAZETE : Fotoğraf sanatında hangi fotoğrafçılarla birlikte çalıştınız?

AHV : İstanbul'da 1974 yılında fotoğraf sanatçısı Gültekin ÇİZGEN ile birlikte çalıştım. Gültekin Çizgen Türk Fotoğraf Tarihi'nde iz bırakmış bir fotoğraf sanatçısıdır. 1976 yılında; " Yeni Fotoğraf" dergisini çıkardı. 1977 ve 1980 yıllarında YENİ FOTOĞRAF YILLIK'larını çıkardı. 2011 yılında "İstanbul Fotoğraf Müzesi "ni kurdu. Yani kısacası; Gültekin Çizgen iyi bir fotoğraf ustasıdır ve ben onunla birlikte çalıştığım için şanslı ve mutluyum.

GAZETE : Türkiye'nin ilk ve tek fotoğraf müzesi olan" Balıkesir Ulusal Fotoğraf Müzesi ve M. Emin Tan Fotoğraf Kitaplığı " kurucuları arasında yer alarak müzeyi fotoğrafsever ve sanatseverlere armağan ettiniz. Bu durumu lütfen biraz açar mısınız?

AHV : Evet sizin de belirttiğiniz gibi Türkiye'nin ilk ve tek fotoğraf müzesi ve fotoğraf kitaplığı olan" Balıkesir Ulusal Fotoğraf Müzesi ve M. Emin Tan Fotoğraf Kitaplığı'nı, 2006 yılında BASAF (Balıkesir Fotoğraf Sanatçıları Derneği) Yönetim Kurulu Üyesi olarak kurduk. Ve Türk fotoğrafseverlerine armağan ettik.18 milyon nüfusa sahip megakent İstanbul'da; İstanbul Fotoğraf Müzesi 2011 yılında kuruldu. 2019 yılında kapandı. Hâlâ İstanbul'da bir fotoğraf müzesi yok. Türkiye'de kültür ve sanatın merkezi olan İstanbul'da bir fotoğraf müzesinin olmaması üzücüdür. İstanbul Fotoğraf Müzesi'nin kurulmasını İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Kültür Bakanlığı veya holdingler üstlenebilirler. Doğuş Grubu; Tanınmış fotoğrafçımız Ara Güler Müzesi'ni İstanbul Bomonti'de kurdu. İyi de etti. Türk fotoğraf ve sanat dünyamıza katkıda bulunmuş oldu. Doğuş Grubu'na teşekkür ederim.

GAZETE : Ansiklopediler sizin fotoğraflarınıza ve yaşam öykünüze yer verdi. Hangi ansiklopedi ve yayınlarda yer aldınız?

AHV: Türkiye'de bir zamanlar; ansiklopediler önemli bir yer tutuyordu. Bu ansiklopediler benim biyografime ve fotoğraflarıma yer verdiler. İstanbul Ansiklopedisi (Kültür Bakanlığı & Türk Tarih Vakfı), Görsel Genel Kültür Ansiklopedisi, Compton's Genel Kültür Ansiklopedisi, Temel Britannica Ansiklopedisi, Plastik Sanatçıları Ansiklopedisi (Prof. Kaya Özsezgin), Ana Britannica Ansiklopedisi, Türkiye'de Kim Kimdir Ansiklopedisi, 1982 yılı Mayıs Milliyet Sanat ve Hürriyet Gösteri Dergisi (Genç Fotoğrafçılar Özel Sayısı), Sanat Çevresi (Hamit Kınaytürk), Sanat Ortamı, San Ajans (Bülent Akkurt) dergisinde yer aldım.

GAZETE: Fotoğraf yarışmalarında çeşitli ödüllerinizi de var. Biraz da bundan söz eder misiniz?

AHV : Fotoğraf sanatına lise çağlarında 1970'li yıllarda tutulmuştum. İlk ödülleri bu lise çağlarında katıldığım yarışmalardan aldığım ödüllerdir. 1976 yılında SES mecmuası Türkiye Liselerarası Fotoğraf Yarışması düzenlemişti. Bu yarışmada 1.lik ödülü olan "Altın Kamera" ödülünü kazanmıştım. Para ödülü de 1500 lira idi. O zamanlar 1500 liranın ne kadar büyük para olduğunu düşününüz. Ayrıca okuluma da 6 ciltlik Hayat Ansiklopedisi'ni kazandırmıştım. 1976 ve 1977 yıllarında İstanbul Robert Koleji Fotoğrafçılık Kulübü iki yıl üst üste Türkiye Liselerarası Fotoğraf Yarışması'nda 1.lik ve 2.lik ödüllerini kazandım. Ödüllerimizi İstanbul Sinemetek Derneği Başkanı Onat Kutlar verdi. Fotoğraflarımız da Sinematek Salonu'nda sergilendi.

GAZETE : Fotoğraf albümünüz yayınlandı. Fotoğraf albümünüzün adı neydi?

AHV : 2021 yılında "Gördüğüm; İNSAN" fotoğraf albümümü yayınladım. İnsan konusu benim önceliğimdir. İnsansız fotoğraf düşünemiyorum. İnsan; yaşamın bir parçası ve ögesi. "Gördüğüm; İNSAN" fotoğraf albümü siyah-beyaz fotoğraflardan meydana geliyor. İkinci çıkaracağım fotoğraf albümümün adı da "Gördüğüm; İSTANBUL" olacak. Bir yıl boyunca İstanbul'u çalıştım. Bu albüm de yine siyah-beyaz fotoğraflardan meydana gelecek. Ben fotoğrafta; "Sokak Fotoğrafçılığı" tarzını seviyorum. Çünkü; sokakta hayat ve yaşam var.

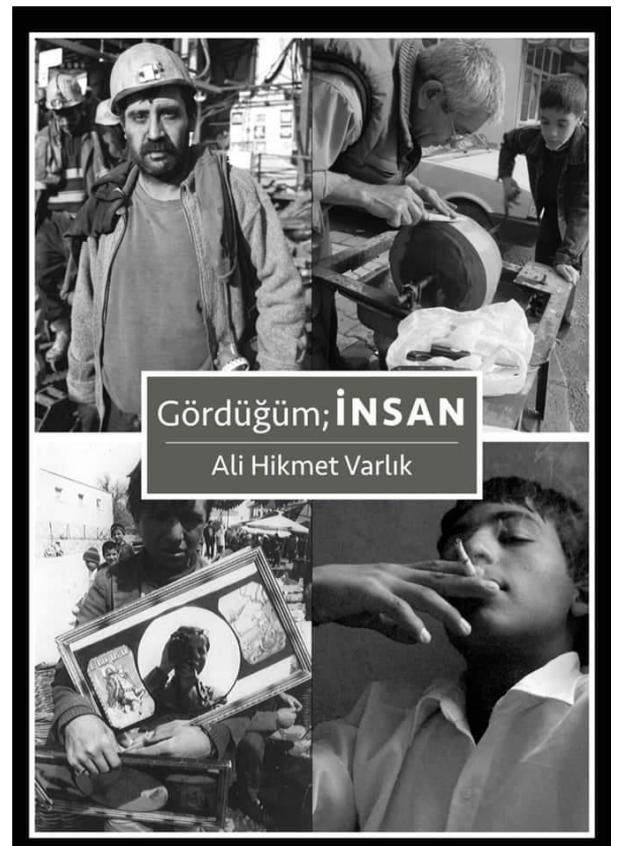
GAZETE: En sevdiğiniz fotoğrafınız hangisidir?

AHV : Bir sanatçının tüm eserleri kendi çocuğu gibidir. Birbirinden ayırt edemez. Fakat sevdiğim fotoğraflar vardır. "Tamirci Çocuk" fotoğrafını çekerken bana bakar mısın dedim. Çocuğun kızgın bakışı benim yüreğimi deldi geçti. Demir haddehanesinde çalışan bir işçi öğle molasında oturmuş dinleniyordu. İşçi öyle bir derin düşüncede idi ki; bu işçiyi bu kadar derin düşünceye sevk eden düşünce nedir diye kendi kendime sordum. Diğer bir fotoğrafımda da; Ağustos sıcaklığında demir haddehanesi ocağının karşısındaki işçinin alınından ve yanaklarından süzülen terler yansiyordu. İşte dedim; Gerçek bir ekmek parası kazanmanın alın teri bu...

GAZETE: Genç fotoğrafçılara neler öğütlersiniz?

AHV : Yabancı ve Türk fotoğraf ustalarının eserlerini incelesinler. Bol bol fotoğraf çeksinler. 70 yaşına geldim. Tam 53 yıldan beri fotoğraf çekiyorum. Av köpeği nasıl bir avı koklayarak bulursa, ben de nerede bir fotoğraf var, nereden bir fotoğraf çıkar. Onu hissedirim. Konu fotoğrafı bir saniye içinde çekmezden önce kafamda çerçeveyi (kadrajı) yapar, diyaframı ve enstantaneyi yapar, fotoğrafı çekirim. Bu pratiği tabi ki 53 yılın sonucunda elde edip kazanıyorsunuz.

Röportaj: Bengises Gazetesi

Fotoğrafın Hikmeti

Bakmakla görmek farkını bilendir Hikmet abi
Bu dünyaya biraz da fotoğraf için geldi
Dünya çekim stüdyosu ona
Çekti İstanbul'u, Balıkesir'i

Başında kepiyle, elde makinasıyla
İnsana odaklandı, insanlı kadrjlara
Ayırt etmeden sağı, solu
Gezdi tüm düşünceleri Ali Hikmet abi

Emekçiler baş tacı, alın teri baş tacı
Sahtekârlara prim vermez Ali abi
Basar deklanşöre sanki bir şövalye
Çokça neşe var fotolarında bazen acı

Bütün günü yüzlerce kareyle dolu
Özgün anlar için yaşama dair
Muhabbet eksik olmaz dilinde
Sanatı sohbet, sohbeti şiir

Hikmeti ne bunca çilenin
Cevabı vizörüne yansır Ali Hikmet abi
Bazen çocuksu bazense olgun
Bir güzel insan Ali Hikmet abi

Mücahit Aygören

2 Ekim 2023
Balıkesir

MAVİ BATTANİYE / BENGÜL ALKAN

Bir türlü uyku tutmamıştı Narin'i. Gece boyunca heyecan ve merakla dönüp durmuştu yatağında. Hastaneye yatırılmıştı gece yarısı, doğum sancısı artınca annesi. İki ablası ve kendisinden sonra dördüncü kız çocuğuna kavuşacaktı ailesi. Bu, henüz beş yaşında olan Narin'in hayatında unutamayacağı bir hadiseydi. Çok merak ediyordu bebeği. Özellikle de saçlarını. Kendisinin saçları gibi siyah mıydı acaba? Saçlarına takılı kalmıştı merakı.

Ablası; Sen karasın, kara suratlısın! Sana benzemez umarım! demişti.

Kocaman ablası yalan konuşacak değildi ya! Gerçekten ablasının haklı olabileceğini düşündü.

Üst üste çalan kapı zili, düşüncelerinden sıyrılmasına ve yataktan telaşla kalkmasına yetmişti. Evet, nihayet gelmişlerdi işte! Yedinci katta oturuyorlardı, hızla merdivenleri birer ikişer inmeye başlamış, ikinci kata ulaşmıştı bile. Narin, kalbinin kaburgasını sıkıştırdığını, dışarıya çıkmak istercesine, gittikçe artan bir ritimle çarptığını hissetti. Minik avucunu kalbinin üzerine bastırdı. Sanki bıraksa birdenbire fırlayıp karşı duvara çarpacaktı. Ve birden teyzesinin, çakır-kurnaz gözleriyle karşılaştı. Ona "neden geldin?" dercesine azarlayıcı bir bakış attığını görünce durakladı, küçük kız. Teyzesi kucağında mavi bir battaniye taşıyordu.

İçinde bebek olduğunu anlayan Narin:

-Teyze kardeşim mi o? Göster, ne olur!

-Yok hayır, olmaz! Çekil yoldan!

Teyzesinin uyarısına aldırış etmeden;

-Ya sadece saçına bakacağım. Göstersene ya teyze! diye direttiyse de fayda etmedi. Kadın bebeği saklayıp bağrına daha çok yaklaştırdı.

-Kızım çekil, nazar edersin sen bebeğe diyerek yukarıya çıkmaya başladı.

Teyzesinin bu tavrı üzmüştü Narin'i. Ondan neden gizliyordu ki kardeşi değil miydi? Ardi sıra merdivenleri ağır ağır çıkan, solgun çehresine eşlik eden ayaklarıyla annesi geliyordu. Hemen koşarak annesine;

-Göstermedi teyzem bebeği. Ne olur ya bir kez bakacağım anne! Ne olur, ne olur!

-İyi, olsun. Haydi, çık yukarıya. Görürsün.

Ayaklarını merdivenlere vura vura çıktı yukarıya, Narin. Aralıklı duran kapıdan içeriye süzüldü usulca. Evin içinden gelen seslere kulak kabarttı. Sesin geldiği yere yönlendirdi ayakları Narin'i. Ses mutfak kapısının yakınlarında yoğunlaşıyordu. Kendisini hiç tereddütsüz sesin kollarına, ses de onu maviliğin yakınında bir yere bırakıverdi. Kahverengi kanepede, kucağında mavi battaniyeye sarılı bebekle oturuyordu teyzesi. Büyük ablası, başını mavilikten içeriye sokmuş, "Ah canım benim, tatlım" gibi sözcükler mırıldanmaktaydı. Hâlâ bebeğin yüzünü görememişti, Narin. Saçının telini bile... Mutfak kapısından başını uzatıp;

Suyu ısıtayım da bebeği yıkayalım dedi annesi.

Ardından anne, içeriye girip, mutfak tezgâhının altında bulunan, metal renkli güğümü alıp, içini su ile doldurarak babasının sabah işe gitmeden yaktığı sobanın üzerine bıraktı.

-İyi bari, akıl etmiş de yakmış sobayı!

Az sonra, elinde mavi bir leğen, beyaz havlu, lif ve pembe bir maşrapa ile geri dönmüştü. Çakır gözlü, kurnaz teyze, sonunda pes etmiş. Kanepeye bırakıvermişti mavi battaniyedeki bebeği. Bebek, önce buruşuk ayaklarını gösterdi Narin'e, dış dünyaya usulca açılan mavilikten. Ayakların peşini bacaklar, gövde ve sapsarı bir baş takip etti.

Merakla bu seremoniyi yuvasından fırlayan bakışlarla izleyen Narin;

-Bu muydu yani? Neresi güzel ki? Buruşuk, yaşlı bu bebek! Bebek dediğin oyuncaklarım gibi olur diye düşündü bir an.

Özellikle bacaklarında takılı kalmış gözleri. Buruşuk olmaları yetmezmiş gibi mavi mavi boyalar sürülmüştü.

-Aaa bacaklara bak! Mavi mavi doğmuş. Niye böyle doğdu anne?

-Yok kızım öyle doğmadı. Hastanede boyadılar.

Çok çirkin buldu bacaklarını yine de. Acaba yıkayınca geçer mi? diye düşünmekten alamadı kendisini. Ve ömrü boyunca unutamadı o maviliği.

Bebeğin sesini, ilk kez yıkamaya başladıklarında duydu. Kedi miyavlamasını andırıyordu sanki. Ama sinirli, hırçın bir kedi. Dikkatlice yıkadı bebeği, teyze ve anne.

-Al, al sar güzelce! Üşütmesin bebecik.

-Ver bana sen, onu. Olmaz bir şey benim güzel kızıma, teyzesi. Merak etme, o çok uslu, akıllı bir kız olacak. Hiçbirine benzemeyecek!

Narin'den uzakta tutuluyordu yine bebek. Sanki yaklaşıp, parmağını değdirse, bir anda yok olup gidecekti, mavi bacaklı. Bütün bir günü bebeği incelemekle geçirdi yine de. Gece olunca annesine;

Anne ben de sizinle yatsam olur mu?

İyi tamam, gel. Ama hemen uyuyacaksın. Hemencecik uyurum anneciğim deyip annesi ve bebekle birlikte yatağa girdiler.

Aradan çok geçmeden anne;

İki dakika başında dur kardeşinin. Tuvalete gidip geliyorum dedi.

Tamam anne, dururum dedi heyecanla Narin. Yatağın içinde doğrulup bebeği izlemeye başladı.

Ama birdenbire çığlık çığlığa ağlamaya başlayan bebeğin sesiyle büyük bir telaşa kapıldı. Annesinin, kendisini suçlayıp azarlayacağından korkup tedirgin olan küçük kız;

Anne! Ben bir şey yapmadım. "Valla bak, kendi kendine ağlamaya başladı bu" diye bağırıp ağlamaya başladı.

Tamam kızım tamam geldim. Dur sen, bana bırak.

Seslere uyanan teyze de uykulu gözlerle odaya gelerek;

Hasta mı olacak yoksa çocuk?

Bir şey olmaz. Evham yapmayalım boşuna, abla. İyi canım, sen bilirsin. Benden söylemesi ihmale gelmez bu işler.

Koşarak odaya giren büyük abla; bebeği mi düşürdün, Narin? dedi.

Her zamanki gibi duramamıştı kardeşine sataşmadan.

Narin, annesinden medet umarcasına;

-Anne ya ablama bir şey desene! Hep beni suçluyor. Ben ne yaptım ki?

-Durun be durun! Kavga istemiyorum. Bakın babanıza, top atılsa uyanmaz. Ne rahat adam! Onun gibi olmak var bu hayatta.

Hırgür içinde herkes yataklarına çekildi, az sonra. Sabah, sokakları sarıp sarmalayan beyazlığa açtı gözlerini, Narin. Hemen yataktan fırlayıp pencereye yapıştırdı başını. Pencerenin soğukluğu alnını üşütüyordu. Ancak o kadar mutluydu ki hiçbir şeyi umursayacak durumda değildi. Mest olmuştu, dans ederek düşen lapa lapa kar manzarası karşısında.

Dönüp yatağa koştu ve annesini sarsarak;

-Anne kalk, bak ne güzel kar yağıyor! Ablamlarla dışarda oynayabilir miyiz? Ne olur evet de ne olur!

Uyku sersemliği içindeki anne;

-Uyutmadınız yine beni. Tatlı uykumdan ettiniz. Nedir sizden bu çektiğim?

Annesinin dediklerini umursamayıp;

-Gidelim mi? diye isteğini tekrarladı.

-Yok olmaz! Çıkın balkonda oynayın.

Bu kadarıyla da yetindi Narin. Ablaları kalkınca balkonda biriken karlarla oynamaya başladılar. Üçü de çok sevinçliydi oynarken.

Annenin; Kahvaltı hazır! demesiyle içeriye girdiler.

Elleri donmuştu, Narin'in. Sobanın üzerine doğru tutup ısıtmaya başladı. Bebek ise kanepenin üzerinde, mavi battaniyesinin içinde, huzurla uyuyordu. İçinde oluşan tarifsiz bir sevgiyle yaklaştı bebeğe, öpmek, dokunmak, sevmek istedi. Elini bebeğe doğru uzatmıştı ki teyzesinin sesiyle olduğu yerde çakılıp kaldı.

-Sakın dokunmayasın bebeğe!

-Of ya, nedenmiş o! Neden sevemiyorum ki ben kardeşimi?

-Narin! Teyzene cevap vereceğine şuradaki kremi getir bana çabuk! dedi anne.

-Al, al! deyip krem kutusunu bir hisımla fırlatıp attı. Fırlayan kutu havada bir süre asılı kalıp yolunu bulmaya çalıştı. Az sonra hangi yola devam edeceğine karar veren krem kutusu, gelip minik bebeğin kaşının kenarını yarmak suretiyle çarptı. Ardından yaptığından pişmanlık duyarak hızlıca halıya düştü. Şaşkına dönen Narin, korku dolu gözlerle istemeden oldu dercesine etrafını çaresizce süzüyordu.

-Aa bak, demedim mi ben? Yarı çocuğumun kaşını. Nasıl kıskançlık yapıyor gördünüz mü? Boşuna uzak tutmuyoruz, burada tecrübe konuşuyor dedi teyze.

Bütün ev, bebeğin acılı feryadıyla dolup taştı. Anne, bebeği kucağına alıp sakinleştirmeye çalışırken bir yandan da Narin'e;

-Kıskandın mı? Ne istedin küçücük bebekten?

Fırsat bu fırsat, büyük ablası, yüzünde hınzır bir gülüşle Narin'e sataşmaktan geri durmayarak;

-Nasıl oldu da denk getirdin kız! At desem atamazdın. Top bile tutamazken beceriksiz, kupkuru ellerinle nasıl becerdin ki atmayı! dedi.

Hiçbir şey konuşmadan sadece kıpkırmızı olmuş bir yüzle söylenenleri dinliyordu. Bir yandan bebeğin çığlıkları, bir yandan evdekilerin acımasız, düşmanca tavırları bir hayli sıkılmıştı canını. Bütün bir günü pencere önünde, lapa lapa yağın karı seyrederek ve suçsuz olduğu bir olayın suçunu taşıyarak geçirdi. Başını çevirip odanın içine baktığında yalnız olduğunu fark etti. Üstelik köşeye fırlatılmış mavi battaniyenin de içi boştu! Hızlıca bir karar verdi. Battaniyeyi yerden alıp pencereye doğru yürüdü. Çabucak pencereyi açmış, battaniyeyi de aşağıya fırlatmıştı. Bembeyaz karlar üzerine serilmişti mavi battaniye. Oh olsun dercesine bir bakış fırlattı battaniyeye Narin.

ANNABELLE LEE VE DÜŞÜ/SENCER BAŞAT

Umutlar
dalgaların sonsuzluğuydu
sabır dolu
o soysuz kıyıda vuruşan
devrilirken bile ağır ağır soluyan

Sen yat uyu
umutların serinliği dolaşsın üzerinde

Ne çare, yedi tepeli şehir bile
kuşatılmış memlekette
denizler içinde bıçare
Biz göze falan gelmedik
denizleri yendik, birbirimize yenildik
Sen kuşkusuz uyu
saklarınız serinliği, yeni devinen güne

Seninle barıştı bir ozan
bir devirde
bu geçimsiz ozan gölgesiyle
daha zaman var

zaman var, bitimsiz sessizliğe

Tercüme Etütleri: Paul Verlaine

Verlaine'in 1891'de yayımlanan *Fêtes Galantes* adlı şiir kitabından bir şiir.. 1717 senesinde Fransız Akademisi'nin Antoine Watteau'nun soyluların şatafatlı eğlencelerini anlatan tablolarına ve varyasyonlarına "Fêtes Galantes" yahut "Kibar Sosyete Şölenleri" adını vermesiyle bir akım başlamıştır. Verlaine sonradan bu resim akımının adını kendi şiir kitabı için kullanmıştır. Türkçede "Fêtes Galantes" daha önce Erdoğan Alkan tarafından "Çapkın Törenler" adıyla çevrilmiştir.

Verlaine'in ruh, kalp, kulak ve boyun olmak üzere insan vücudunun muhtelif taraflarını deniz kabuklarıyla ilişkilendirerek metaforlar yaptığı "Les Coquillages" adlı Sembolist şiirinin farklı bir formu var. Dolayısıyla *Fêtes Galantes*'deki şiirlerde çok özel bir aşk vizyonuna sahibiz. "Les Coquillages" başlıklı şiir, bir yandan ölümü çağrıştıran, diğer yandan da varlığını sessizce sürdüren erotizmin ortaya çıktığı bir düşünüşle bitiyor: "Hepsinin arasında biri daha var ki kahrediyor beni." Burada da ölümü çağrıştıran erotizm vizyonu özeldir. Verlaine'in şiirsel formu doğrusal ve sentetiktir.

Hafızanın analizi ile mazinin zaman içinde kazandığı retrospektif realite Verlaine tarafından ön plana çıkarılır: Kendini birinci tekil şahıs ile ifade eden bir poetik özne, neredeyse bazen kopukluk düzlemi ve bazen de eksiklik zemini üzerine inşa edilen bir ben'in belirsizliğini üstlenir: Kibar sosyete şölenlerinde kur yapılan kadınların ve dolayısıyla kadınlara dair kendi hafızasının anlaşılması zor doğası. Şairin varlığı *Fêtes Galantes* koleksiyonunda yer alan şiirlerin tamamında her zaman alabora olmaya, hayallere dalmaya, hislerini kaybetmeye yatkındır.

VOLKAN HACIOĞLU

Görsel: Paul Verlaine'in "Fêtes Galantes" adlı şiir kitabının 1891 tarihli baskısının ön iç kapak sayfasının fotoğrafı.

Şeytan Minareleri (*)

Şeytan minareleri gömülmüş
Seviştığımız deniz mağarasında
Her biri kendine has bir tuhaflıkla.

Ruhumuzun eflâtun rengini almış biri
Kalbimizdeki kana bulanarak
Ben yandığımda sen tutuşursun.

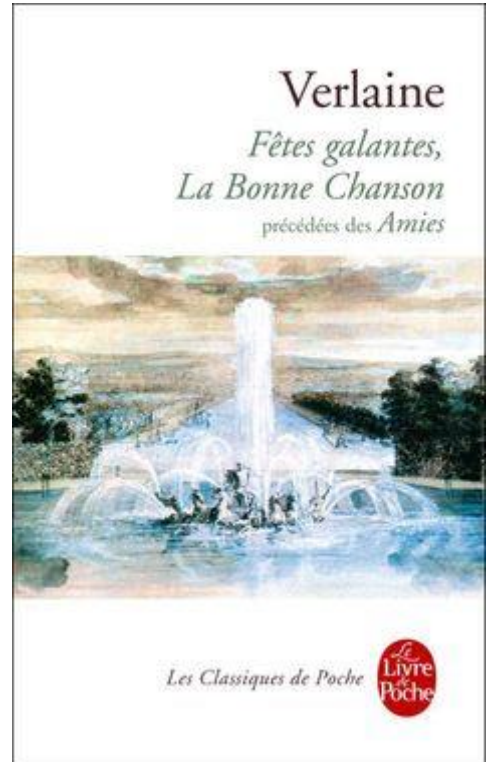
Bir diğeri takınıyor senin dillerini
Ve düşüncelerini, yorgunken, gözümde
Sevinçli bir ışıltı görmek isterkenki hâlini.

Nasıl da taklit ediyor orada bir köşedeki
Kulağının zarafetini ve şuradaki de
Pembe boynunu tıknaz ve tombul.

Hepsinin arasında biri daha var ki kahrediyor beni.

Paul Verlaine

Fransızcadan aslından çeviren Volkan Hacıoğlu © 2023

Les Coquillages

Chaque coquillage incrusté
Dans la grotte où nous nous aimâmes
A sa particularité.

L'un a la pourpre de nos âmes
Dérobée au sang de nos coeurs
Quand je brûle et que tu t'enflammes ;

Cet autre affecte tes langueurs
Et tes pâleurs alors que, lasse,
Tu m'en veux de mes yeux moqueurs ;

Celui-ci contrefait la grâce
De ton oreille, et celui-là
Ta nuque rose, courte et grasse ;

Mais un, entre autres, me troubla.

Paul Verlaine

Cahil Periler (*)

Vaktimiz varken dans edelim
incirin yaprağını incitmeden

Bak! bas gitar çalıyor kuşlar
taştan çıkardığın çiçekleri öp
çal suları koynundan baharın

Su ver civcivlere
kolundan tut çek
yoldan çıkan şimşeklerin

Bırak talan etsin ömrünü
taşsın yağmurlardan *cahil periler*
ve nasır tutan şiirler.

Halim YAZICI

(*) İtalyan ortak yapımı, Ferzan
Özpetek'in yönettiği ve Gianni
Romoli ile senaryosunu yazdığı film

SOKAK KÖPEĞİ DİLEMMMA

Ruhumdan çalınan düşleri geri almadan, asla yaşamış sayılmam. Yokluğun kaç şehir terk ettirdi ve kaç şehir daha terk ettirecek parmak hesabım yetmiyor. Dalgın ve tutkun ikilem, iki makas arasında kalarak, esrarengiz yöne ayrılrsa bile geride kalan gümüşü renkli gönül raylarında, kara kalem biçimsiz gölgelerimi, saat başı anı yüklü katarlar çiğniyor. Demir tekerleklerin duygusal uğultusunda, ara sıra da fantastik istasyonlara uğruyor, edilgin ve tedirgin kurgularım...

Çetrefil dünyanın gerçekle gerçeküstü arasına sıkıştırdığı aziz tutkularım, düşündükçe deli alacasına döndü. Ruhumun, yalan söylediğine inanmış gibi davranıyorum. Gel gelelim onun ateşi eninde sonunda kendini ele verecek. Gerçeğin mumu karanlığa, düşün mumu aydınlığa kadar yanar mı? Bilmiyorum. Bomboş olduğuna inanarak, düşlerime bir insanlık boşluk da ben veriyorum ama gel gör ki zaman boşluğu kaldırmıyor!

Kara gün ağırtır halimi, düşkün sokak köpeğiyle paylaştım bugün. Üç adım önümde, iki saat boyunca yüzüme baka baka yürüyen küçük sahipsiz sokak köpeğinin iyiliğini hiçbir zaman unutmayacağım? Unutmayacağım çünkü; ikimizin de bilmediği bir içgüdüyle sadece ikimizin bildiği son anıyla, o çay bahçesinin önüne getirip sonra uzaklaştı yanımdan.

O kadar dalgınım ki, gülsem mi kendime acaba! Ha... Ha... Ha! " Hoş geldiniz " diyen garsonun yüzüne falcı sezgisiyle yalancı baktım. Falcı deyince aklıma geldi. " Falcıya geleceğini soranlar, istemeden gelecek olaylara dair falcının söylediğinden bin kat daha doğru olan kendi sezgilerini engeller." Her zaman gülümseyen yüzüme alışkın çocuk, tuhaflığımı anlamış olmalı ki, çayı masama bıraktıktan sonra endişeli ve kaçamak gözlerle, durumumu uzaktan çaresiz izliyor. Yüzümde nasıl bir ifade var acaba? Gözlerim yıkıntı haline alışkın virane köy evine mi benziyor? Zevkini gözlerimin iki santim altında çıkaran keder, mutluluğunun zirvesi için alınma mı çıkıyor yoksa? İçinde bulunduğum anın ötesini göremeyen ve kendini nasıl kandırdığı bildiği için mi zoraki gülümsüyor yüzüm? Bir fırsatını bulur da aynaya bakınca fark ederiz nedense görüntümüzü. İyi halim sakalım bir karış, kötü halim saçlarım yarım metredir.

Kalbim, sensizliğin ve sessizliğin son deminde gürültüyü yaparak, saygısız bedenimi terk edecek gibi atıyor. Şu masada oturmuştuk seninle! Yine aynı yerde duruyor. İşte en zayıf noktalarımın biri. Zayıflık, genellikle güvensizlik ve kontrol edilemez bir duygu ve davranış olsa da o da bir ihtiyaç sanki. Küçük ama çok gizli bir zevk verdiğini bildiğiniz sürece! Gizli zevkim için, anısı olan bu masaya oturmak istedim. İstemez olaydım keşke? Karşılıklı duran iki sandalyenin birinde anlamını yitirmiş bir gurur, diğerinde bir yüzü nefret diğer yüzü aşkın sevgi olan saygın ve baygın büyümlü avuntu oturuyordu. Oturacak yer bulamadığımdan, yan masayı seçtim.

Ahtapot kollarındaki ilişkinizi, her zaman uzaktan seyretmek daha yararlı olabilir mi? Evet.

Anı masasına sırtımı dönerek diğer masaya oturdum. Dergi ve gazeteleri yarım saat içinde gözden geçirdim. Güncel durum -düşündüğüm eski arkadaşlarım içinde – bütün dalkavukluğunu ve bazı dostlarımı da sırtlanmış gidiyor. Kaygısız geçerek, özlediğim çayları peş peşe içtim. Çocuk bahçesini, kaldırımlardan geçenleri, sekenleri ve duvarlardaki tabloları izledim. Kolayca vazgeçemediğim aşk ve akıl dışında her şey yerli yerinde.

Çekici ama utangaç bir kız, cesur görünen ama kaygılı gençle, nargile kokulu salonun içerisine birlikte girdi. Çekingen ve ürkek gözlerle, masalara göz attıktan sonra yanımdan geçerek anı masama karşılıklı oturdular. Anlamını yitirmiş gurur kendine gelerek baygın büyümlü avuntuyu derin uykusundan hemen uyandırdı.

" Uyan ... Kalk hadi... Gün bizimdir... Geldiler! "

Bakışlar aşka yönelikse çelişkili etkiler yaratabilir. İlginin gücü kişiyi sıkabileceği gibi düşsel bir korkuya dönüşüp acınacak duruma da düşürebilir insanı." Belleğim sözlüğünden bu alıntıyı yaparak yorumsuz gezinmeye başladı. Sandalye saltanatını kaybeden gurur ile avuntunun, masanın yanındaki eski toprak küpün içine saklandığını ne yazık ki gördüm!

Hiçbir şeyden habersiz sevgili iki insan; inanıyorum ki sevdiklerini bu masada olmasa da başka bir masada birbirine söyleyecek, elleri tenlerini sarıp benliklerini aştığında, toprak küpün içinden sarkan ahtapotun gizli kolları, her ayrılıkta boğazlarını, terk ettikçe daha fazla sıkacak!

Masadan kalktım hesabımı ödedim. Sokak köpeği dilemma beni bekliyordu. Geri dönüp ikimiz için garsondan iki kesme şeker istedim. Beklerken de ahtapotla göz göze geldim. Başımı iki yana sallayarak nedensiz güldüm ve dışarı çıktım. Şekerin birini kendi ağzıma diğerini Dilemma'nın ağzına attım ve hayatla dalgamızı geçerek tren garına kadar birlikte yürüdük...

H. İhsan Sönmez

Foto: Melek Deniz Özdemir / Antakya

DİLBİLGİSİ DERSİ

Ey şair, ey yazar, ey yurdumun okur yazar yurttaşı,
Dilini sev, dilini koru, ana dilin bu.
Sokma yadı yabancıyı, var onun da biz olanı,
Kırma gururunu sözcüklerinin.
Doğru yaz, hatasız söyle, çok şivelenme,
Utanmasınlar.

Ünsal Çankaya

Gebze, 29.6.2023

MEVSİMLERİN TRAGEDYASI

*“O gerçekten sevdi ve sonunda kendi kendini bulup kendisi oldu.
Oysa insanların büyük çoğunluğu kendilerini kaybetmek için sevmeye eğilimlidir.”*

Hermann Hesse

“Affetmenin şifa verici hiçbir etkisi yoktur.” diyen Nihan Kaya’yı okuduğumdan beri içimin derinliğinde şifalanmayı bekleyen bir yer olduğunu keşfettim. Böyle söylediğim gibi kolay olmadı üstelik. Gözyaşlarımı yakarak, derimi kanatarak, çalı çırpıyı sökerek keşfettim. Çok zor değil, en zor olanı yaptım...

Birinci çocuk: Anne; seni özlediğimde ağladım, ağlarken mutlu olamıyorum.

Tüm mesele duygunun adını koymakta ve hissettiğini dile getirmekteydi. Yüreğim üç buçuk atıyordu ve o da üç buçuk yaşındaydı. Fakat ustaca dile getiriyordu duygularını. Ona dedim ki, ağlarken, mutlu olamadığın o zor anların mevsimi kış. Kendini diğer her şeyden korumak, kendinle ısınmak istediğin ve buna iliklerine kadar ihtiyaç duyduğun an. Gözlerinden yağmurların aktığı anlara iç çekişlerinin karıştığı, saçlarından parmak uçlarına kadar üşüdüğü anlar. Bir romanın ilk cümlesini bulmak kadar zordur. Sonra tecrübeli, şefkatli, anlayışlı, sevgi dolu bir elin kucakladığını hissedersin seni ve üstelik tüm karmaşık duygularını da. Bu, karların eridiği, güneşin üzerine doğup seni ısıttığı mevsimdir, bahar. Alabildiğine aktığın bereketli bir deneme kadar heyecanlıdır. Yavaş yavaş rahatlar beden, çözülür, korkuların okşanır. Çatılan kaşların gevşer, gözlerinde umut ışığı parlar. Yüreğin görmezden gelemes tüm bunları. Her şey önce bedende başlar gibi durur oysa başlangıç zihindedir. Duygularındaki sükunet coşkuyla devam eder. Ağlama nedenini konuşurken, kendini gülerken bulursun, bu yazdır. Bir şiirin adını koyduğun o an kadar coşkuludur. Sıcaklığı ısıtır, çiçeklenen ağaçların meyve verir. Dünyanın en mutlusu olursun ve hep öyle kalmak istersin. O el seni bırakana dek... Sonra bir başka zorlanma anına geçersin. Çünkü hiçbir mutluluk sonsuz değildir. Yeşillenen yaprakların sararır, göğeren yerlerinin solduğu gibi. Bir rüzgâr onları dallarından uçurur. Yağmur hüznü çöker gözlerine, bu güzeldir. Bir mahzun öykünün sonu kadar hüznüldür.

*Bence beni yanı başında uyutmak istersin
Sararan ellerimi dudaklarınla hohlayarak
Ve kaybolan kendimi yüreğinde sormak istersin.
Dört mevsim gibiyim diye sayıklayarak
Zamansız vedalar istemem
Ne yalan söyleyeyim dört kere yediyim ben.
Hem senin kışına çıra olurum
Hem kendi yazımda yalnız.*

Bir yerde kaldığın zaman; hem de sevgisizlikten nefessiz kalmaya devam ettiğin zaman, gittiğinde yapabileceklerini, kalarak yapamayacağını düşünürsün. Senin ruhunun evi kaldığın o yer değildir. Bedenin hangi mevsimi sever önemli değil. Senin cumbalı evinde ağaçların taşıma suyla ıslanıyor, çiçeklerin naylon yapraklar arasında yetismeye çabalıyor, sevgin günaydın öpücüğünü sırtına dahi kondurmuyorsa, mevsimlerin aynı, günlerin aynıdır. Her yeni günü dün gibi yaşayanlar çıldırır. Uyku molası verir, birbirini takip eden saatlere sadece.

Sonra aklını başına, gönlünü dile getiren bir şey olur; ruhun sazı eline alır ve başlar çığırma...

Birinci ruh: Beni görmezden gelersen yalnızca nefes alan bir bitki olursun. Seni “insan” yapan benim uçsuz bucaksız hayal gücüm. Seni nefes alan bir canlıdan “yaşayan” bir insana dönüştüren benim coşkulu halim, tutkulu yanı. Benim renklerimi ve çiçeklerimi solduran “şey”lerden arındır kendini. Üstelik bu “şey”ler hep ayrı yazılır. Ayır beni o mahluklardan!

İkinci ruh: Sancılar içinde kıvrandıran seni; artık benim kadife sesimi işitemiyor oluşun. Bir oluşum içinde çığlık çığlığa koşuyorsan içine, doğru yoldasın çünkü iliklerine kadar beni arıyorsun demektir. Beni gönlünün mevsimlerine yakıştıрма. Ben hepsiyle yaşamayı bilirim. Ya sen, sen benim kanunlarımla yaşamaya katlanabilir misin?

Bu sorularla kendine gelir insan. Sorgulamaların ardı arkası kesilmez; neyim, kimim, ne yapmaktayım... Sonra daha derinlere çıkar – sanılanın aksine derinlik üst bir mertebedir kalbimde – ve şöyle bir soru sormak gelir aklına:

Birinci anne: Bu yaşadığımı sandığım hayat bana ne hissettiriyor?

Hissi duyan ruh gerinerek uyanır kış uykusundan. Ruhu uyandırdığın zaman gerisi su gibi akar derler, demeyip ne yapınlar!

Üçüncü ruh: Sevgiyi hissedemediğin yerden kaç! Kendi doğal ortamına, kendi seyir defterine, kendi mesut günlerine, kendi hayal gücüne, kendi "kabul" gününe kaç! Dört mevsimi zamanlı zamansız ve hatta aynı anda yaşayabildiğin iklimlere, düşünmeden kaç!

Yarını ve başka hiçbir şeyi düşünmeden... Estes'in söylediği ve her kadının bildiği bu sözden kanat yaparak kaç: *"Hangi kadın bu sözün yerine getirilemeyeceğini ezbere bilmez? Bunu bitirir bitirmez gidebilirim. Gidebilir hale gelir gelmez. İlkbahar geldiğinde, giderim. Yaz bittiğinde giderim. Çocuklar okuldan döndüklerinde... Güz sonunda ağaçlar çok güzelken giderim. İyi de kışın kimse bir yere gidemez. Bu yüzden ilkbaharı bekleyeceğim. Bu kez çok ciddiylim."*

Dördüncü ruh: Anne! Al beni kuytularına belki sonra kaçarız...

AYŞE MELTEM

Kızıl Göğüsler

göl sancısı yağmur tanecikleri üflüyor uçların
serinliğin kadife ay sancısı elisa...

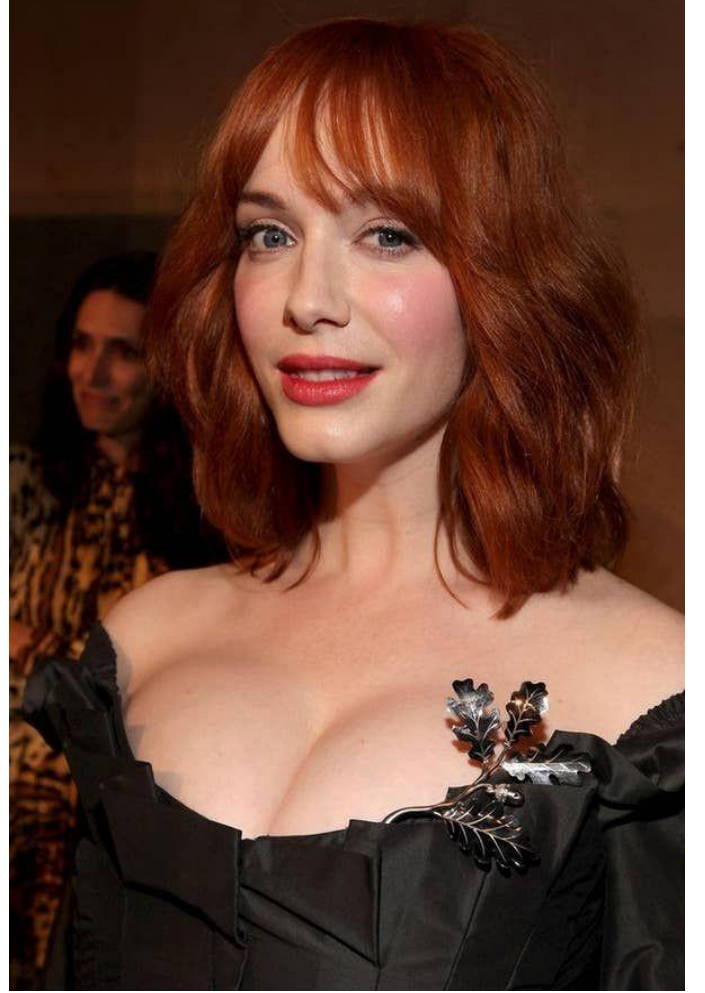
kanun taksimlerinden iniyor gece
efsunu kız çılgınlıklarından sıyrılıyor
oyuğunda ağzı kıpırtısı kim bilir hangi kıyıdan yorgun
göçmen bir yıldızın eteğinde
çırpınan kanadı mavilerin
ah telaşı kızıl göğüslerin
çıldırılmış kanda coşkusu
ellerinin zehirli bahçelere konuşunda okşanıyor

çatalında zeytin yeşili
defne çiçeği sevinçlerin peteğine ilişen dokusu
billur dudakların dudaklardan kesilen suyu ah
o ırak lavanta köyünde
iyot kokusuyla ciğerlerin dağlandığı ah
hani çim güneşler yağarken bakışlarımızın sarısından
safran moru lobelyalara ısıdığımız
kucağında ırmak çıkışı bağırtıların
iri damlacıklı areolası
kumral yeşili sayıklayışlara silkelendiğimiz
çöl yangını ürpertisinden sabahın
silik silüet hezeranlara arındığımız
dumanı üstünde bahar moru sayıklayışlar
gizlerinden öptüğüm saflığın
somon kurumcuğuna okunuyor elisa

tan düeti bıldırcın ıslağı çayırılara düştüğümüz
sırtımızda ezilen gece sefası koyların
belden dolayan istilasısı
kurağı tenin tuzu
güneşe nem verdiğimiz terin
köklerimizde nefes nefese cızıltısı
çilleri burnunda kelebeğe sütlendiğimiz duruşların elisa
sevdama yeniden yeniden teslim oluşlarının
diyarlarıma sığmayan ahvali
tayfından akan dalların tohumcuna deliniyor

gülüşlerinden topladığım albaların göbeğinde
tozlaşan ipeği epifitlerine kapıldığımız meltemlerin
baldırlardan sızan şekeri
karameli isi alevi
ayazlarda beklettiğimiz sevişmelerin sıcaklığına titriyor elisa

gözlerimden seğiren gözlerinin renginde
kızıl lale bir düş üşüyor ...

Filiz Kalkışım Çolak

HEREDOT OKURKEN

Modern şehrin ortasında
Antikite devrinden epik bir mizansen..
Başında cengâver tolgasıyla
Seyrediyor savaş Tanrıçası Athena,

Akıl ve bilgelik Tanrıçası
Hera ile beraber şaşkınlık içerisinde
Çoban Paris'in elindeki altın elmayı
Aşk Tanrıçası Afrodit'e vermesini.

Gerçek bir çobandır Paris
Vergilius'un Sığırtmaç Türküleri
Bucolica'lar kitabındaki pastoral şiirlerinde
Adı belki geçer belki de geçmez.

Cennet bahçesi Aden'de Havva
Ve Âdem tasvirinden farklı bir sahne.
Ne de olsa mitolojik Tarih,
Karakteristik poetikası Heredot'un.

Salamis Deniz Muharabesi
Sosis satıcıları arasında mı oldu?
Leonidas ile üç yüz Spartalı
Termofil Muharebesi öncesinde

Niçin bütün sabah saçlarını taradı?
Ve bir adam gelip kucaklarına
Bozuk paralar atana kadar
Babilli genç kadınların hepsi

Neden Afrodit Tapınağı'nda
Tek başına oturmak zorundaydılar?
Birazdan başlayacak Truva Savaşı..
Arka fondaki İda dağlarının eteklerinde

Poe'nun Annabel Lee şiirindeki
Efsanevî Deniz Ülkesi.. Adramytteion Körfezi,
Dalgaların ışıklarla öpüştüğü sahil
Haşim'in tahayyülündeki o belde..

Truva Kenti yine alevler içinde
Fakat bu defa sebep sığır çobanı Paris'in
Sparta kraliçesi ve göklerin kızı
Güzellik timsali Helen'i kaçırmaması değil.

Volkan HACIOĞLU

SADECE BİR YUDUMCUK

Asistanlarıyla koğuşları gezen Doktor Mehmet, her yatağın başında duruyor, hastalara ait dosyaları incelerken, bir yandan da yanındaki doktor adaylarına hastalığın bulgularını, neler yapıldığını, yapılacağını soruyordu.

Koğuşun son hastasının yanına geldiğinde on yaşlarındaki çocuğun yüzüne takılı kaldı bakışları. Onun ateşten yanan alnını okşadı, asistanına "Hastalıkla ilgili ne tanı koydunuz? Bulguları nedir?" diye sordu.

"Efendim hastamız on yaşında, üç gün önce getirilmiş. Yüksek ateş, hırıltılı öksürük, halsizlik, dudaklarda uçuk...Önce fiziki muayene, sonra radyogram yapılmış. Zatürre tanısı konmuş virüs kaynaklı olduğu için..." Doktor Mehmet, gözlerini ayırmadan yataktaki çocuğa bakarken öğrencisinin anlattıklarını dinliyordu. Elindeki dosyayı kapatıp asistanına uzattı. Yeniden yataktaki çocuğun hırıltılarla inip kalkan zayıf göğsüne, kapalı gözlerine baktı. Bir ân çok uzaklara gitti düşünceleri.

Duvarları isten iyice kararmış bakımsız bir köy evi. Tek penceresinin küçük kirli camından görünen sisli havanın gri, bulanık aydınlığında, daha bakımsız, boğucu, yoksul...

Bütün eşyası üzerine döşek serili tahta bir sedir, yan duvarlardan birinde çok gerekli mutfak gereçlerinin bulunduğu tabaklık, duvardaki çivilere asılmış giysiler, yine tahtadan yapılmış yer iskemleleri, pencerenin önündeki girintide bakır bir maşrapa ve bardak...

Oturulan yerden kilim asılarak oluşturulan başka bir oda...Evin alt kısmında geçim kaynağı üç inek, iki keçinin barındığı ahır... Belirgin bir hayvan ve gübre kokusu her yerde...

Toprak zeminin ortasında fazla derin olmayan, kenarları taşlarla çevrilmiş çukurda odun kütükleri çitirtilarla yanıyor. Çevresinde birbirine yakın yaşlarda çocuklar oturmuş, gözleri yerde, ellerini yanan ateşe uzatmış ısınıyorlar. Alevlerin ışığı duvarlarda, yatakta yatan, gözleri kapalı hasta çocuğun yüzünde oynaşırken evdeki derin sessizlik, zorlukla inip kalkan zayıf göğüsten çıkan hırıltılarla bozuluyor.

Giyimi dökük, elmacık kemikleri fırlamış, yaşı yaşadığından çok gösteren adam, yatağın başında oturmuş gözlerini ayırmadan oğluna bakıyor. Elini destek yaparak başını kaldırdığı çocuğun dudaklarına uzatıyor bardaktaki suyu. Sesindeki yalvaran ifade bakış olarak gözlerinde. Ağlamaklı "Kurban olduğum Memedim, sadece bir yudumcuk."

Çocuk, bıraksalar bardağıyla içecek suyu, öyle susamış... Güçsüz bedeninden beklenmeyen bir devinimle dudaklarını uzatıyor bardağa doğru. Kurumuş, kabuk kabuk kavlamış dudağına değen bir iki damla diline ulaşır ulaşmaz geri çekilen bardak, gözlerinden uzaklaşıp silinirken çocuk tekrar eski bitkin haline dönüyor. Baba "Veremem daha fazlasını Memedim. 'Herkes su verme, üstünü sıkıca ört üşümesin' diyor da neden gene ateş gibi yanar bu çocuk" diye düşünüyor şaşkınlıkla.

Sadece "Bir yudumcuk su" ile geçirilen günler. Aynı sahnelerin yinelenmesi. Bir serap gibi dudağına değdirilip çekilen bardak. Ateşler içinde yanmalar, aman üşümesin diye sıkı sıkıya örtmeler, verdiği canı ancak Allah alırlar, Allah'tan kesilmeyen ümitler... Bir gün baba uzattığı bardağı hemen çekmedi. Üstelik bir yudumcuk diye yalvarmadı oğluna... Dudaklarına değen suyu, geri çekileceği korkusuyla aceleyle yudumluyordu Mehmet... Diline yayılan acımsı tadı umursamadan, içebileceği kadar içerken bardağın içinde üçgen katlanmış beyaz kâğıdı ve suya yayılan mor boyayı hayal meyal ayırımsadı. Çocuğun başını yavaşça yastığa bırakan babanın yüzünde ise büyük bir sevinç. Oğlunun iyi olacağına kesin inanmış, ellerini açıp dua ediyordu. "Şükürler olsun Allah'ım, nasıl daha önce düşünemedim, Hoca Efendi'nin hakkını nasıl ödeyeceğim?"

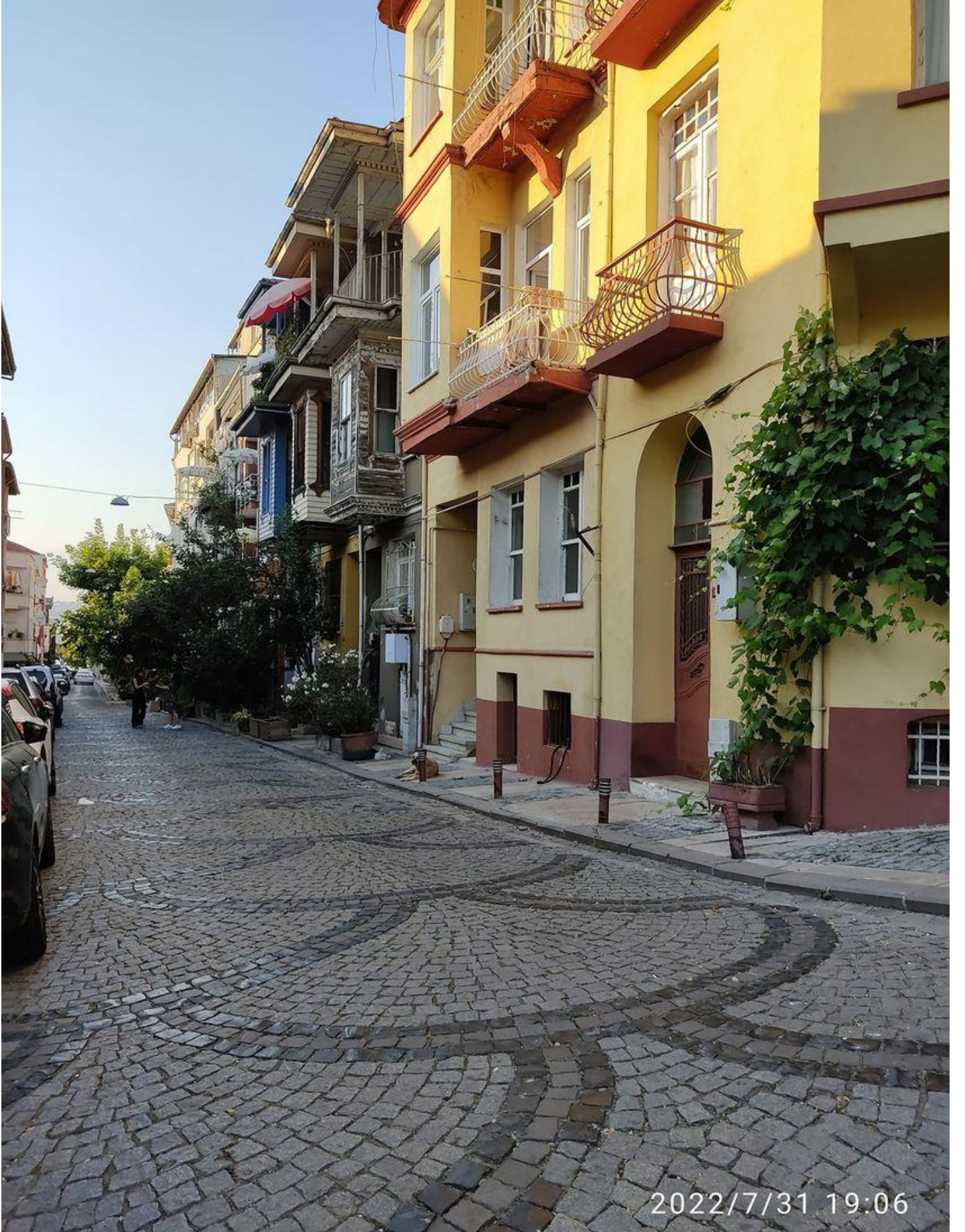
Sonraki gün Mehmet'i sırtında kasabadaki doktora götürürken oğlunun ateşini kendi bedeninde hisseden baba "Acaba daha çok mu içirseydim okunmuş sudan?" diye düşünerek kendini suçluyordu.

*

Doktor Mehmet yataktaki çocuğa eğildi yeniden, alnını okşadı, göğsünü özenle uzun uzun dinledi. Ellerini avucuna alıp bekledi. Yanındakilere dönerek, yüksek sesle: "Çok su içirin bu çocuğa, çok..." diyerek çıkarken "Kurban olduğum Memedim, sadece bir yudumcuk," cümlesi beyinde yankılanıyordu.

YAYLA BOZTAŞ KARSAN

Foto: Cansaran KIZILTAŞ İstanbul/Kuzguncuk

2022/7/31 19:06

Gece Tanrıçası

(Lyon'dan ve İtalya'dan Louise'e)

Ah siz gecelerim, ah beklenen karanlıklar
Ah gurur ülkesi, inatçı sırlar
Uzun bakışlar, ah alev alev yanan çıplaklar
Kapalı gökyüzünün ötesine izin verilen uçuşlar

Ey büyük arzu, dağılmış şaşkınlık
Büyülü aklın güzel yolculuğu
Ah en kötü kötülük, ah inen lütuf
Ey kimsenin geçmediği açık kapı

Bilmiyorum neden öldüğümü neden boğulduğumu
Ebedi meskene girmeden önce
Bilmiyorum kimin avı olduğumu
Bilmiyorum kimin aşkı olduğumu.

Şiir, **Catherine Pozzi**
Çeviri, **Zeliha Aypek**

Nyx

À Louise aussi de Lyon et d'Italie

Ô vous mes nuits, ô noires attendues
Ô pays fier, ô secrets obstinés
Ô longs regards, ô foudroyantes nues
Ô vols permis outre les cieux fermés.

Ô grand désir, ô surprise épandue
Ô beau parcours de l'esprit enchanté
Ô pire mal ô grâce descendue
Ô porte ouverte où nul n'avait passé

Je ne sais pas pourquoi je meurs et noie
Avant d'entrer à l'éternel séjour.
Je ne sais pas de qui je suis la proie.
Je ne sais pas de qui je suis l'amour.

Porselen Maske/ Nurdan Aladağ

On yıldan çok oluyor. Bir insanın yüzü hiç değişmez mi? Arzu'nun yüzü hiç değişmemişti. Pürüzsüzdü. Tek bir çizgi yoktu alnında. Yüzüne bakıp yaşını anlamak da olanaksızdı.

Sürekli gülerdi. Gülerken de bir kırışma olmazdı yüzünde. Hasan; Bir Mayıs mitinginde, Selami'nin cenazesinde, Nâzım Hikmet anma etkinliğinde, hep gülerken görmüştü onu. Erkeksi bir sesi vardı. Nedense, kullandığı sözcükleri de güldürmeye çalışıyordu sanki.

Arzu'yu böyle tanıyanlar, onun dünyada olup bitenleri hiç umursamadığını düşünebilirdi.

Âşık Ömer şiir etkinliğinde karşılaşmalarına sevinmişti Hasan. Kaç zamandır Arzu'yu düşünür olmuştu. Ondan hoşlandığını geçirdi aklından. Birçok sevgilisi olmuştu Hasan'ın ama hiçbirine duygularını açamamış, yaşadığı beraberlikleri hep kadınlar başlatmıştı. Yeri geldiğinde; gençliğinde bile hiçbir kıza laf atmadığını, plajda yanına uzanan üstsüz turist kadına dönüp bakmadığını anlatıp övünürdü. Arkadaşları bilirdi Hasan'ı. Takılır, gülerlerdi. Aldırmazdı Hasan. "Seçilmek iyidir." der, geçiştirirdi.

Arzu'ya, hissettiklerini söylemeye kararlıydı bu kez. Çıkışta Şiir Kafe'ye oturdular. Arzu hâlâ gülüyordu. Aklınca şirinlik yapacak ya "Çaylar filiz, içmeyen keriz." deyip Arzu'nun yüzüne baktı Hasan. Daha yüksek sesle gülerken olur, demeye getirdi Arzu. Kafasına takılmıştı. Yaş farkı ürkütüyordu onu. Bu yüzden reddedilme korkusu büyüyüp duruyordu içinde. Ne yapıp edip Arzu'nun yaşını öğrenecekti Hasan. Bunun için sorular hazırlamıştı. Peş peşe sıraladı sorularını: "Üniversiteyi kaç yaşında bitirdin? Kaç yıl çalıştın? Kaç yıl oldu emekli olalı?"

Aldığı cevaplara göre hesapladı, aşağı yukarı altmış yaşındaydı Arzu. İnanamadı. Bir daha, bir daha hesapladı. Kendinden beş yaş küçüktü hesabına göre; ama kim görse otuzdan fazla diyemezdi. Kalktılar. Hava kararınca kadar ara sokaklarda dolaştılar. Cumartesi günü Kültür Park'ta buluşmak üzere ayrıldılar. Akşamın alaca karanlığında yürüyen bir gölge gibiydi Arzu. Gözden kayboluncaya kadar arkasından baktı Hasan. Arkadan daha yaşlı görünüyor diye düşündü.

Cumartesi erkenden evden çıktı Hasan. Birkaç çiçekçi dolaştıktan sonra bir demet kır papatyası buldu. Doğru Kültür Park'a. Tam saatinde geldi Arzu. Yine bütün yüzüyle gülüyordu.

Dondurma yediler, sonra kahve içtiler. Birbirlerinin falına baktılar. Hasan, bunu fırsat bilip fincanda gördüğünü anlatıyormuş gibi, Arzu'ya ondan hoşlandığını söyledi. Rahatlamıştı. Hiçbir şey demedi Arzu. Gülmedi o saniyeden sonra. Yüzü metalik bir görünüm aldı. İkisi de gerilmişti iyice, kalktılar. Yürürken Arzu dönüp Hasan'ın yüzüne baktı. "Bir travestiyle sevişebilir misin?" diye sordu. Hiçbir şey diyemedi Hasan. Donup kaldı. Büyük sustu.

Çaba sarf etme, kendin kalamazsın, kalmak için çırpınırsın.

Değişip kendisini geliştiren insan sormaya başlar: Ben ne zaman kendim olarak kalacağım? Biri bir gömlek biçiyor, gömleğin dikişlerini patlattığında hayat kabını doldurmaya başlıyorsun; yok gömlek bana bol geldi diyorsan hayat kurusu olarak varlığını sürdürüyorsun. Her ne kadar Woody Allen, “Hayattaki tek pişmanlığım başka biri olamamam.” dese de siz kendiniz olun, kendinizi çoğaltın.

Her insan bir başkasıdır.

İnsan bir başkasıdır sözünü Rimbaud’nun, “*Ben bir başkasıdır.*” sözüyle takas etsem kâr eden çıkmaz. Başka’sından bir başkası çıkarmak... Her “başka”nın bir baş olduğu gerçeği varken... Goethe de korkar başkaları adına. Alır kendini terazinin bir kefesine koyar, başkasının yerine kendisini koyamayacağına üzülür. Genç Werther de olsa o aslında ta kendisidir Goethe’nin. Romanlar yarım ağızla işletilen anlatılardır, kalan ağız okur tamamlar. En iyisi felsefe koridorlarında dolaşmak. Ve başka bir pencereden bakmak... Bir gün biri bana, “*Ben olduğum için sen başka birisin.*” deyiverdi Ece Ayhan adına. Kalakaldım. Kendimi toplayıp, “Belki sen olmasan ben başka biri olurum.” deyip karşı taarruza geçtim.

İçimdekiler dışımdakilerden eksik değil.

İçimizi tıka basa insanlarla, kitaplarla, dolu/ boş sözlerle doldurduk; kendimizi dışımızda bulduk. Şimdi kapımızı çalma zamanı değil, boşluğun içimizi dolduranlarda olup olmadığını anlama zamanı. Böyle olacağını tahmin etmemiştim. Bütün ırmakların mevsim mevsim çalkalanıp durulduğu çok olmuştur. Eyvah demek de kederi artırmaktan başka bir şeye yaramaz. En güzeli Gülten Akın dizelerinde dinlenmek, sevdiğimizi orada beklemek: “*Benim yaşamam mı ne, belki de şu: / Kesin bir şiirde kendi gibi olmak /.../ Yaşama, hani apaçık ya işte o / O elindekini bitir gidelim.*” Bitir gidelim sevdiceğim, “*Ben yalnızlığımı gözlerim gibi taşıdım.*”

Karanlığın içinden geçen ışık eski ışık değildir.

Düz bir duvara bakıyorsam sorun yok, ama gözüm her an bir yerlere kayıyor. Denize, gökyüzüne, ormana... Herkes süt sağarken ben hüzün süzüyorum. Herkes üzüm sıkarken, ben kum eşeliyorum. Duygusalken ben olmaktan çıkıyorum, akıl odasında beklerken de ben değilim. İkisinin bir arada olduğu haller kırk yılda bir gelir. Sabırsızım, bekleyemem. İki arada bir derede hal... Bakkal dükkânlarında tavana asılı aynalara dönüyorum. Herkes kendisini bir anlık görmek için çırpınır, kimseye kendini görme fırsatı vermem. Sanki başka bir şey olamadığı zaman kendi oluyor insan. “*Kitlelerin bir parçası olmak istemeyen insanoğlunun yapması gereken tek şey, içinde olduğu rahatlığa son vermektir; ona şöyle seslenen vicdanının sesine kulak versin: Kendin ol! Şu anda yaptıklarının düşündüklerinin, istediklerinin hiçbirisi değilsin.*” demiş Nietzsche. Doğru demiş.

Ben sen olamıyorsam sen ben ol!

Günaydın penceresinden selamla beni; hemen görürüm, anlık duyarım, iki bin yılın peteğinden damıtılmış sözcüklerinin tadına varırım. İyi yanı nedir bunların? Gözlerimi, kulaklarımı, bütün uzuvlarımı kirlilikten kurtarmak. Oğuz Atay’ın, “*O kadar çok insan var ki o kadar çok olay birden oluyor ki birini izlemek isterken başkasını kaçırıyorum birini duyarken ötekini görmüyorum.*” diyerek bana yakın durması. Bozkırda bir köşede derin uykusunda uyuyan Konevi’nin kendine iz yapmayıp üvey babası İbn Arabi’nin görüşlerini taşıması onu büyük yapmadı. İbn Rüşt, Aristo’nun izine bassa da o izi kendi kıldı. Hallac-ı Mansur o kadar geniş bir yol açmıştı ki o yolda yürüyenler (Mevlana, Yunus...) de kendileri kıldı. Tarihte bazen iki iz yan yana yol almıştır: Sümer kralı Gılgamış ve onun akıl hocası, kırların insanı Enkidu.

Dönüp bakın, en büyük izin kendi gölgeniz olduğunu göreceksiniz.

BAKALİT KULP ve JAPON YAPIŞTIRICI

İş o kadar zırva bir hal almıştır ki, biralar tatsız ağzında daha da yalnızdır
Yazdıkların anlamsız ve gereksizdir
Gelecek üzerine en ufak bir anlam belirmez
Anlaşmamak üzerine konuşmalar bir yere kesinlikle varmaz
ya da vardığı yerlerde yeni anlaşmazlıklar başlar

Bir sözcüğün sıkıntını anlatabilmesi umudun
ki bu aslında senin yaratıcılığındır.
çoktan bitmiştir.

Benzer hayati yaşayıp erkenden göçen adamlarla aynı sona koşar adım giderken birisi sana
çelme çaksın istersin hala bir yerlerdeki yaşam arzun filizlenir ama yanlış bakımlar sonucu o
da ölmektedir.

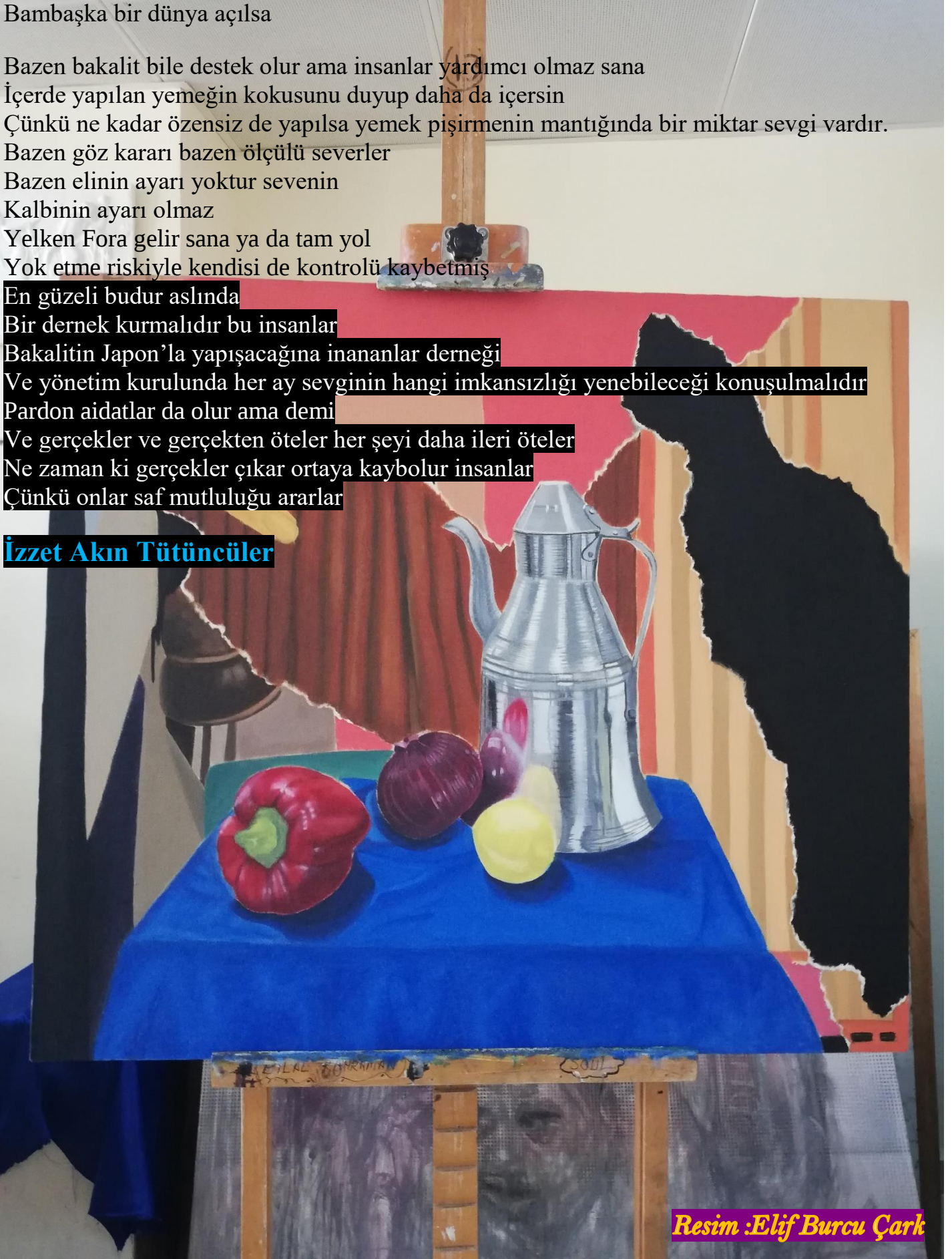
Mutsuz hayatların mutsuz sonlu bitişleri olacağı kimseyi şaşırtmaz
Komşun 90 yaşındaki amca gelip bahçende sana yardım etmek istediğini söyler
Sorun kendi fideliğine gölge yapan incirdir
Koca inciri kesmek istemektedir
İşte budur hayatın gerçeği
Senin umurunda olmayan başka birinin can derdidir

Dağınıktır biraz düzenlenmelidir bahçe anlatır
Umuduna enerjisine saygıyla tüm bahçeyi ona bırakmak istersin
İşte böyle başlamış günlerin içinde şarkı dinlemek kesinlikle işe yaramaz
Çünkü artık birileri sana sorumluluklar yüklemiştir
Dışarıdan bakılınca 4 başı mamur rahat batan hayatındaki kocaman gözlere büyük büyük
Kızarsın bira şişelerinin kâğıtlarını yolmak
İnanılmaz güzel tırnaklı ve mutluymuş gibi duran kasiyer kızların hüzünlü neşesi
İnanılmaz mutluymuş gibi duran garson kızların hüzünsüz ve sakin neşesi
Kolonoskopi olman gerektiğini sürekli hatırlatan bir geberesice karın ağrısına karışır
Dizüstü çantası gibidir sadece giden oysa
Dizüstüne çökünce kesilen bir kafa gibidir ömründen düşen
Aynı olmaz hiçbir zaman yaşanan ve hissedilen
Geleceği olmadığını bildiğin şeyleri zorlarsın
Mesela Japon'la tutmaz dedikleri bir bakalit kulpu
Yapıştırmaktır aslında bu bir işin üstüne gitmek
Japon'la yaşadığın daha önceki deneyimlerden medet ummaktır
Sevgiye inanmaktır ama inançlar sadece görülemeyen ve ispatlanamayan şeyler için kesinkes
vardır.
Japon'la yapışmaz bakalit kulp
İnsanlar hemen ikiye ayrılır
Bunu sana daha önce söyleyenler kızar haklıca ve
Ve bunu sana daha önce bahsetmiş bir diğer grup uyarır usulca
Senin aradığın o bakalitin tutmayacağını bile bile Japon'la yapıştırmaya yardım edecek biridir
oysa

Sen de bilirsin bakalit Japon tutmaz
Ama bilgi duygunun önüne geçer
Keşke dersin tutsa
Bambaşka bir dünya açılsa

Bazen bakalit bile destek olur ama insanlar yardımcı olmaz sana
İçerde yapılan yemeğin kokusunu duyup daha da içersin
Çünkü ne kadar özensiz de yapılsa yemek pişirmenin mantığında bir miktar sevgi vardır.
Bazen göz kararı bazen ölçülü severler
Bazen elinin ayarı yoktur sevenin
Kalbinin ayarı olmaz
Yelken Fora gelir sana ya da tam yol
Yok etme riskiyle kendisi de kontrolü kaybetmiş
En güzeli budur aslında
Bir dernek kurmalıdır bu insanlar
Bakalitin Japon'la yapılaşacağına inananlar derneği
Ve yönetim kurulunda her ay sevginin hangi imkansızlığı yenebileceği konuşulmalıdır
Pardon aidatlar da olur ama demi
Ve gerçekler ve gerçekten öteler her şeyi daha ileri öteler
Ne zaman ki gerçekler çıkar ortaya kaybolur insanlar
Çünkü onlar saf mutluluğu ararlar

İzzet Akın Tütüncüler

Resim :Elif Burcu Çark

MARDI GRAS

Kükürdü çözen salya,
cerh eden çivileri
meşakkate bakmadan
menetse Kayafa'dan...

Hufre-i mezârında
o kutsî zannettiğin
vedia edilenler
safî et ve tırnaktan.

Burak Bayülgen

Foto: Wikipedi

Hayal Sevgiliye-Necdet ARSLAN

Yaşam buharlaşan madde, aşk yanıcı, ayrılık infilak edici.

Ya sen?

Olanaksız seni tanımlamak.

İyinin içinde kötü; kötünün içinde iyi görüntüsün.

Bir uzun yol koşucusu, bir kırlangıç, bir akrep, bir gonca, bir karakış , bir katil , bir oyunbozan , bir çetin ceviz , bir ıtır tarlası , bir şarap , bir zamansızlık, bir rüya , bir bebek , bir deprem , bir zindan...

Yerine göre itici yerine göre özendiricisin.

Yetkin olmaya zorlama kendini. Beni, kendini sevmeye özendirdikçe başıma iş açıyorsun.

- bana sarıl, dediğin an kendimi kaybediyorum. Herhangi bir estetik peşinde koşmadan seni istiyorum.

Seni öpmek istiyorum, koklamak istiyorum. Ve -nasıl bir paradigmaysa- senden ülke ülke kaçıyorum.

Belirsizliğine, çarpıklığına, huysuzluğuna, değişkenliğine vererek uykularıma çekiyorum seni. Uyku vitrinimin her köşesine bir dağ gibi, hırçın bir nehir gibi, bir haydut gibi, bir dinamit gibi yerleştiriyorum seni.

Hayal kurmaya zorlanmadan seni sayısız kez doğuruyorum. Her kezinde ayırık bir ad takıyorum sana. Taktığım her adı buruşturup neden çöpe atıyorum; seni neden boğup uçurumlardan atmak istiyorum, bilmiyorum.

Seni bulamadığımda yaşam donuyor, aşk yabancılaşıyor, sesin ayrılık aynalarına yapışıyor.

Seni tanımlamaya zorlanıyorum. Kötünün içinde iyi; iyinin içinde kötü görüntüsün.

Unutulan mevsimsin, doğmayacak dolunaysın, ödünç şiirsin, çarpık yörüngesin.

Sana nerede sahip çıkmayı denediysem hiçliğe toslayıp yeniliyorum...

AĞIR AKŞAMLAR

Bunaltıcı bir yaz geçiyor
koca yemişlerin altından

Su aslını anlatıyor
divanda yatan ölüye

Masada bitmemiş mektup
bir tutam begonvil var ellerinde

Yüzündeki tebessümünden belli
hercai bir ismi hecelediği

O hüznün girdabından çıkabilse
kim bilir neler söyleyecek

Arsız bir örümcek ağını örüyor
pencerelerden sarkan akşama
Kapıda kedi, kafeste bülbül, kendi aleminde
denizin adresini soruyor hüznübaz bir bulut

"Ölüm dirimin yatağıdır" demişti şairin biri
yaşamak hakkında bildiğim henüz bu

Ayfer YURDAKUL

ATEŞE PERVANE KELEBEKLER

Parmakları kadının saçları arasında dolaşırken endişeliydi adam. Tanımadığı bir ormanda kaybolmuş, dik bir yamacın başında bulmuştu yine kendini. Onun aşına olduğu yollar değildi işte... Bir türlü alışamamıştı. Tutunmak için bukleler aradı durdu parmak uçları...

Kadının saçları, çıkılması zor bir yokuş... Oysa adam başka yokuşlarda çoktan kaybolmuş...

Kadın gülümsemeye çalıştı, saç tellerinin arasından kayıp giden yitik zamanın gölgesine... Daha önce hiç el değmemiş taç yapraklı çiçeklerini düşündü. Düştü gölgenin peşine... Ardına koşuyor, yakalamaya çalışıyor, ne yapsa bir türlü yetişemiyor...

Ama hep yetişmiş, hep onunmuş gibi...

Adam hissederek gibi baktı kadına, gülümsedi... Ayın karanlık yüzündeki gözlerin karasını aradı kadının gözlerinde gözleri...

Oysa kadın günün aydınlık yüzü... Taze ekmek kokusu teni, güneş sarısı saçları, apak alını...

Adam bir an utandı, kadına acır gibi oldu... Elini uzattı... Kadın, eli tutmazsa düşecek sandı...

Elleri tutuştu...Hiç tutuşmadan...

Kadın gölgeyi yakaladığını sandığı sıra, adam yine daldı yosunların arasına gizlenmiş o unutamadığı kokunun izine...

Kadın güvertede, ayakta... Deniz dalgalı... Tutunmaya çalıştı...

Adamın ellerinde yolunmuş yosun parçaları, yabancı şiirler yüklüyordu gemisine... Kadın şiir bilmiyordu, buğulu bakışlarından habersiz...

Sözde kadınlık yapıyor arada bir nazlanıyor, adam memnun gibi görünmeye çalışıyor, yosunlar başka sahillere sevdalandıkça dalgalar inadına şiddetleniyor, sonunda kadın yine gölgenin peşinde soluk soluğa buluyordu kendini...

Dayanamadı “Beni seviyor musun?” dedi, adama...

Adam “Seviyorum” dedi ve ekledi “Birine beni seviyor musun diye sorulmaz...”

Kadın babasına da hiç soramamıştı bu soruyu. Yanıtını da bilmiyordu. Belki de bilmekten korkuyordu. En azından bu adamın elleri saçlarına değmişken...

Kadın tutunmaya çalıştı. Tutunmazsa düşecek sandı...

Adamın gözü ufuk çizgisinde... Uzaklardan unutamadığı mavileri taşıyordu... Maviler bembeyaz köpük olup rıhtıma çarpıyor, yok olup gidiyordu...

Kadın kırgındı...Adam yorgundu... Elleri tutuşuyordu, tutuşmadan...

Adam ateşe pervane bir kelebek, kelebeğin kanatları gölgesine sığınmaya çalışan kadın... Çoktan su almış hayal denizindeki bir gemiden bakıyorlardı hayata...

Parmak uçlarına değen suyla irkildi ikisi birden, mavi gözlü bir çocuk mahcup “özür dilerim anne, özür dilerim baba, bardağı fark etmedim” diyordu...

Büyükler oyun oynamaz, çocuk oyun oynuyordu...

Günnur Berber

ÖZLEMİM TUTARSIZLIKTAKİ DA GEÇERLİ

*Müzikte es rahatıyla dökmeni bekledim incini
Hâlbuki lodos sıcakı nefesleşmeli cüretle
Aşk yağmuruyla sığındığımız çatı ciddi
Yılların emeği, hakkını vermek hislerin...*

*Sevişgen çizgi güçlüyse,
Sevginin de altını çizmez mi koyuca
Sevsek, sevişsek, daha güçlü olsak daha mutlu
Kendimizle daha barışık, evrenle bütünleşik*

*Hiç evlenmeden hep oynayan aşk piyesinde
Hayat neşesi kral, şiir melodramı kraliçe
Turlasak imgelem kuytularında
Ki hem süt hem kâğıt beyazı
Her şairin biraz sezdiği,
Tamamıyla ikimizin bildiği...*

*Ver bana hanlar, avlular şehrinin anahtarlarını
El izimiz dönsün bir sarmal çevrimde*

*Kitapların hoşgörüsü, çininin büyüüne kapılıp...
Fazla düşünme imkânları sevgimiz belliyse
İmkânlar yeniden yazılacak
Sevgimizi dil nehrinde açık ettikçe...*

Mücahit Aygören

2023

GECE GÖZLÜ UÇURUM

Sakin bir nehir gibi
sabahın kapısını
bekle demişti

Odalara sığmayan
sonsuz sandığın
kalbin kekeme şimdi

Gözleri açık uyuyor
ölüyor mu ne?
Yanında yatan gölge

Damarlarında akan
ırmakları izliyorsun
duvardaki ekrandan

Bir kaya düşer gibi
göğsünün kafesine
arada bir ölüyorsun

Çılgılığın tanıdığın
bir ses yürüyor kapıya
adınla hıçkırıyor sanki

Gece gözlü uçurumun
ömrüne açtığı yarayı
kime nasıl söylersin?

Bülent Güldal

Vampir/ Jan Neruda

Çeviren: Bünyamin Tan

Gezi gemisi bizi İstanbul'dan Prinkipo adasının kıyısına getirdi ve biz karaya indik. Yolcu sayısı fazla değildi. Polonyalı bir aile vardı, bir baba, bir anne, bir kız ve nişanlısı, sonra da biz ikimiz. Ah evet, unutmamalısın ki zaten Haliç'i geçen ahşap köprüdeyken, yanımıza genç bir Yunanlı katıldı gibi görünüyordu. Muhtemelen bir sanatçıydı, kolunun altında taşıdığı portfolyosuna bakılırsa. Uzun siyah saçları omuzlarına dalgalanıyordu, yüzü solgundu ve siyah gözleri göz çukurlarında derinlemesine yerleşmişti. İlk anından itibaren ilgimi çekti, özellikle yardımseverliği ve yerel koşullara olan bilgisi nedeniyle. Ancak fazla konuşuyordu ve o zaman ondan uzaklaştım.

Polonyalı aile o kadar da hoştu. Baba ve anne iyi niyetli, zarif insanlardı, nişanlı ise yakışıklı genç bir beydi, doğrudan ve nezaketli davranışlarıyla dikkat çekiyordu. Prinkipo'ya yaz aylarını kızlarının iyileşmesi için gelmişlerdi, çünkü kızları hafifçe hasta gibiydi. Güzel, solgun kız ya ciddi bir hastalığı yeni atlattı ya da ciddi bir hastalık ona hızla sarılmıştı. Yürürken nişanlısına dayanıyor ve sık sık dinlenmek için oturuyordu, sık sık kendisini mecalsiz bırakan kuru bir öksürüğü kesiliyordu. Öksürdüğünde, refakatçileri nazikçe yürümeyi durdururdu. Her zaman ona acı dolu bir bakış atardı ve o da ona bakar gibi yapardı, sanki "Hiçbir şey değil. Mutluyum!" demek istiyormuş gibi. Sağlık ve mutluluklarına inanıyorlardı.

Yunanlı dostumuzun tavsiyesi üzerine, bizden hemen rıhtımda ayrılan aile, tepe üzerindeki otelde kendilerine yer ayırttı. Otel sahibi bir Fransızdı ve bütün binası Fransız tarzına uygun bir şekilde rahat ve sanatsal bir şekilde donatılmıştı.

Kahvaltı etik ve öğle sığağı biraz hafiflediğinde hep birlikte yükselklere çıktık, Sibirya çamı grovunda manzara eşliğinde dinlenebildik. Uygun bir yer bulduğumuzda ve yerleştikten hemen sonra Yunanlı tekrar ortaya çıktı. Bizi hafifçe selamladı, etrafına baktı ve sadece birkaç adım uzaklıkta oturdu. Portfolyosunu açtı ve çizime başladı.

"Onun çizimine bakamayız gibi, sanki sırtını kayalara dönüyor gibi oturuyor gibi görünüyor," dedim.

"Bakmak zorunda değiliz," dedi genç Polonyalı. "Önümüzde bakacak kadar şeyimiz var." Bir süre sonra ekledi, "Bana öyle geliyor ki, bizi arka plan olarak çiziyor gibi görünüyor. Neyse ki, öyle olsun!"

Gerçekten de gözlemlemek için yeterli şeyimiz vardı. Dünyada o çok güzel ve mutlu köşeden daha güzel bir köşe yoktur! Politik şehit Irene, Büyük Charlemagne'ın çağdaşı olup bir sürgün olarak bir ay yaşadı. Hayatımın bir ayını orada geçirebilirim, geri kalan günlerim boyunca hatırlayarak mutlu olurum! Prinkipo'da geçirdiğim o bir günü asla unutmayacağım.

Hava bir elmas gibi berraktı, öyle yumuşak, öyle okşayıcıydı ki insanın tüm ruhu uzaklığa doğru sallandı. Denizin ötesinde sağda, kahverengi Asya zirveleri yükseliyordu; solda uzakta Avrupa'nın dik sahilleri morardı. Komşu Chalki, "Prensler Takımı'nın dokuz adasından biri, selvi ormanlarıyla huzurlu yüksekliklere yükseldi, bir hüzünlü rüya gibi, büyük bir yapının taçlandığı—akıl hastası olanlar için bir sığınak.

Marmara Denizi hafifçe kabarmıştı ve parlayan bir opal gibi tüm renklerde oynuyordu. Uzakta deniz süt gibi beyazdı, sonra pembe, iki ada arasında parlayan turuncu ve altımızda ise görkemli bir yeşil mavi, saydam bir safir gibi. Kendi güzelliğiyle parlardı. Büyük gemiler hiçbir yerde yoktu, sadece İngiliz bayrağı dalgalandıran iki küçük tekne sahil boyunca hızla ilerliyordu. Birincisi, bir bekçi kulübesi kadar büyük olan bir buharlı gemiydi, ikincisi yaklaşık on iki kürekçisi vardı ve kürekleri aynı anda kalktığında erimiş gümüş onlardan damlıyordu. Güven dolu yunuslar aralarında girip çıktılar ve su yüzeyinin üzerinde uzun, kavisli uçuşlarla daldılar. Mavi gökyüzü boyunca ara sıra sakın kartallar yol aldı, iki kıta arasındaki mesafeyi ölçerek.

Aşağıdaki yamaç tümüyle çiçek açmış güllerle kaplıydı ve bu güllerin kokusu havayı dolduruyordu. Deniz kenarındaki kahvehaneden müzik bize, uzaklık nedeniyle biraz hafiflemiş, berrak havadan taşınıyordu.

Bu etki büyüleyiciydi. Hepimiz sessizce oturduk ve ruhlarımızı cennet tablosuyla tamamen doldurduk. Genç Polonyalı kız, başını nişanlısının göğsüne dayamış olarak çimenlerin üzerinde yatıyordu. Zarif yüzünün solgun ovali hafifçe yumuşak bir renk tonuyla kaplıydı ve mavi gözlerinden birden gözyaşları fışkırdı. Nişanlı anladı, eğildi ve gözyaşlarını birer birer öptü. Annesi de gözyaşlarına kapıldı ve ben—evet, ben bile—tuhaf bir sızı hissettim.

“İşte burada hem zihin hem de beden iyileşmeli,” dedi kız fısıldayarak. “Ne kadar mutlu bir toprak bu!”

“Tanrı bilir ki düşmanım yok, ama olsaydı bile burada affederdim onları!” dedi baba titrek bir sesle.

Ve tekrar sessizleştik. Hepimiz öyle harika bir ruh halindeydik- söylemek imkansız kadar tatlıydı her şey! Her birimiz kendisi için bir dünya dolusu mutluluk hissetti ve her birimiz mutluluğunu tüm dünya ile paylaşmak isterdi. Hepimiz aynı şeyi hissettik - bu yüzden kimse bir başkasını rahatsız etmedi. Bir saat veya daha fazla bir süre geçtikten sonra Yunanlının ayağa kalkıp portfolyosunu katladığını ve hafif bir baş selamıyla ayrıldığını neredeyse fark etmemiştik bile. Biz kaldık.

Sonunda, birkaç saat sonra, güneyde sihirli güzellikte karanlık menekşeyle kaplanan uzaklığın farkında olmaya başladığında, anne bize ayrılma zamanı olduğunu hatırlattı. Kalktık ve sorunsuz çocukları karakterize eden rahat, elastik adımlarla otelden aşağı doğru yürümeye başladık. Otelin şık verandasının altında oturduk.

Ancak oturur oturmaz aşağıda kavgı ve küfür sesleri duyduk. Yunanlı otel sahibiyle kavgı ediyordu ve eğlence için dinliyorduk.

Eğlence uzun sürmedi. “Başka misafirlerim olmasaydı,” diye homurdandı otel sahibi ve adımlarını bize doğru attı.

“Sizden rica ediyorum, efendim,” yaklaşan otel sahibine genç Polonyalı sordu, “o beyefendi kimdir? Adı ne?”

“Eh—bu adamların adının ne olduğunu kim bilebilir?” diye homurdandı otel sahibi ve öfkeyle aşağıya baktı. “Biz ona Vampir diyoruz.”

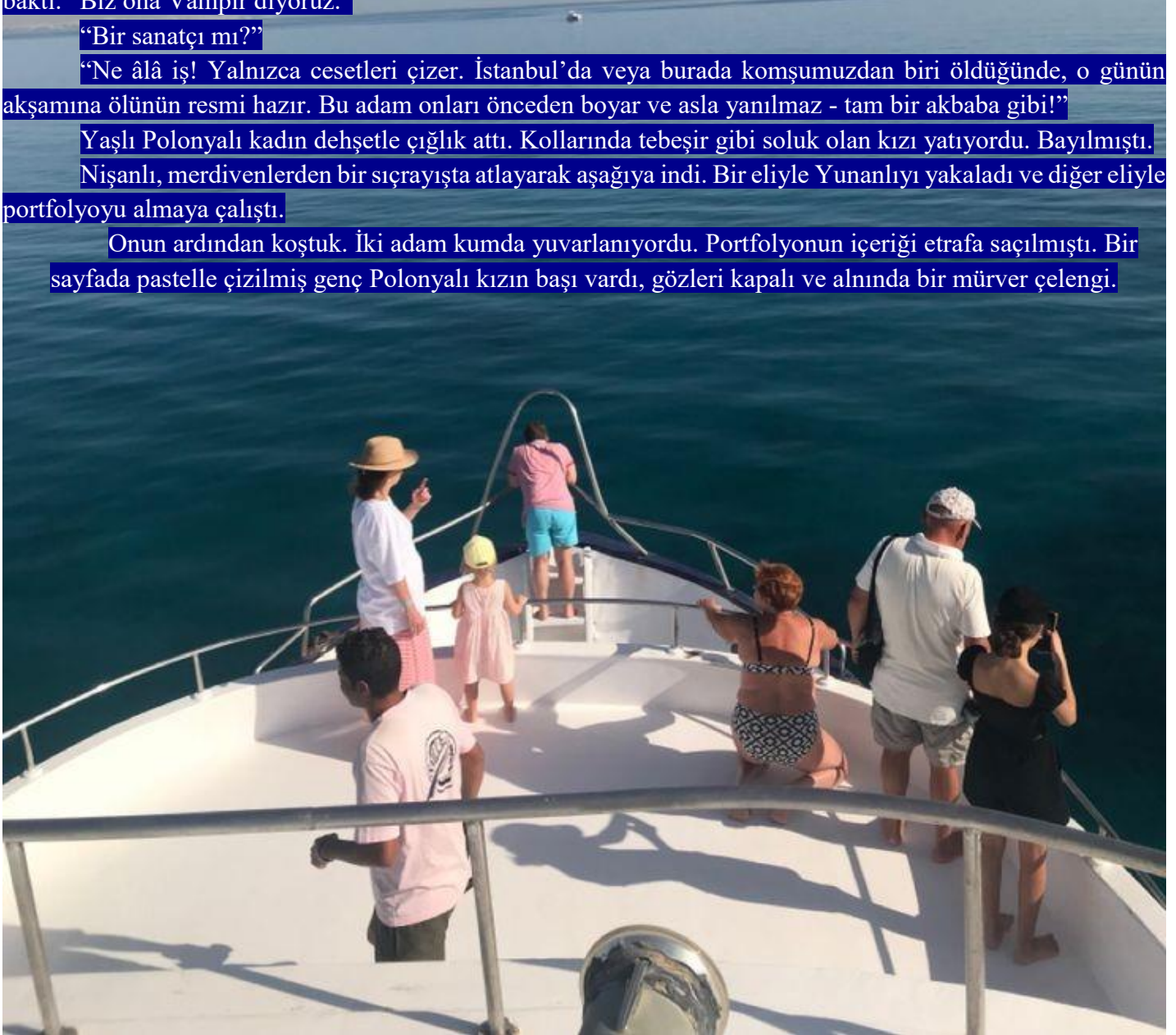
“Bir sanatçı mı?”

“Ne âlâ iş! Yalnızca cesetleri çizer. İstanbul’da veya burada komşumuzdan biri öldüğünde, o günün akşamına ölünün resmi hazır. Bu adam onları önceden boyar ve asla yanılmaz - tam bir akbaba gibi!”

Yaşlı Polonyalı kadın dehşetle çığlık attı. Kollarında tebeşir gibi soluk olan kızı yatıyordu. Bayılmıştı.

Nişanlı, merdivenlerden bir sıçrayışta atlayarak aşağıya indi. Bir eliyle Yunanlıyı yakaladı ve diğer eliyle portfolyoyu almaya çalıştı.

Onun ardından koştuk. İki adam kumda yuvarlanıyordu. Portfolyonun içeriği etrafa saçılmıştı. Bir sayfada pastelle çizilmiş genç Polonyalı kızın başı vardı, gözleri kapalı ve alnında bir mürver çelengi.

(B)AKIŞ ACISI

Bu Dünya harabedir mekânı meskeni viran yatak
olan olmayana darbedir dünü cinnet yarını talan
zorba yalan bugünü saran bilsen de bilmesen de
ilk ile son arasında dönence, hangi rüyada olsa acı

herkesin girmeyeceği, giremeyeceği bir ırmakta
hayat tomruğu sürüklenir çarpa savrula kıyılarca
çavlandan düşmek kaçınılmaz felaket tek seferlik
kelimeler naçar; uçurumların ufku yoktur, heyhat
karanlığın da ucu-ıçı; sessizliği uğultuya yeğ tuttun

gözlerin göremeyeceği ölüm kâbustur başkasına
aşk gibi tek kişiliktir çünkü masallarca; zıbın-kefen
arası yolda boğulma sonsuzluğunu kim anlatacak
bir ırmaktasın say, çavlandan aşağısı da meçhul yer

bu Dünya bitmeden okunabilse keşke artakalan ışık

Hilmi HAŞAL Mudanya, Temmuz 2022

Foto: Can Taşan/ Kirazlıtepe-İstanbul

ESKİ BİR HİKÂYE

Ne zaman onunla kırlara çıksak
yağmur çiçeklerine gebe kalırdı bulutlar
yamaçlar yeşile yuvarlardı kendini
Savaş gemilerini
yüzen çocuk bahçelerine
dönüştürme oyunu oynardık
onunla bütün gün
Ne çılgınlık
Yanlışlıkla yanağım yanağına değdi
suç benimdi der avuturdu beni
ve hep yanlışlıkla
yanağım yanağına değdi

Ne zaman onunla kırlara çıksak
çocukların uykusunu kanatan
uçaklar geçerdi üstümüzden
Ve ben yanlışlıkla yanağına değdikçe
uçurtmaya dönüşürdü uçaklardan kimi
ipleri gelincik sapından
kimi kelebek olurdu
hangi renge konacağını şaşırır
ve kelebeklerin peşinden koşardık
bütün gün

En son neyi oynuyorduk onunla sahi
dünyanın bütün aşıkları birleşin
ve sınıfta kalıyorduk bu oyunda
yanlış hayatları
kendi hayatları sananlar yüzünden
Güllere sığındık sonunda
yoksa kırmızı mı açardı güller
tanrısız kuşlardık
ışık tomurcuklarında sevişen

Bir gün çekip gitti buralardan
çekip gitti çocuk yürekli zarflar içinde
çok yalvardım peşinden
kim bilir kaç yüz yıl sonra yaşadı
çiçek bebekler vardı giderken karnında
Şiirleriyle geçti dünyadan
şarkılardandı atı

sevgilere doğru sürdü hızını
rüzgâr azar azar

rüzgâr hızlı hızlı
içimde bir çınar gibi büyüdü
yalnızlığı

Gençliğimden de gençtim o sıra
bir yanağıma kar yağardı
öteki taze bir bahar
sakalım mavi çıkardı
ayaklarıma kapanırdı yağmurlar
Ben biraz dündüm
biraz bugün
içimde bir şeyler vardı yarından
Bir gün çekip gitti buralardan

çekip gitti
şiiirce ve aşkça
bir yeryüzü gibi bekledim onu hep
Onu hep bekledim

Hayrettin Geçkin

Foto: Hüseyin Peker/ Balıkesir

Foto: Furkan irkin / Colchester-ESSEX İngiltere

